

**KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, april 2020. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Izvještaj o radu

[www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj o radu 2019.pdf](http://www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj%20o%20radu%202019.pdf)

SADRŽAJ

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI	4
1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije.....	4
2. Imenovanje članova i sastav Komisije	5
3. Organizaciona struktura Komisije	6
II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE	7
1. Sjednice Komisije.....	7
2. Registri i evidencije Komisije.....	8
III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	9
IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE	12
V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA	13
VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME	14
VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU	15
1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti.....	15
2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima	17
3. Ispiti za sticanje zvanja	21
VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA	21
1. Normativne aktivnosti	22
2. Saradnja	22
2.1. Međunarodna saradnja	22
2.2. Saradnja s Državnom agencijom za istrage i zaštitu - SIPA.....	25
2.3. Promocija i edukacija.....	26
IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	26
X SUDSKI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA	31
1. Upravni sporovi po aktima Komisije	31
2. Parnični postupci.....	31
3. Prekršajni postupci	31
4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela.....	37
5. Privredni sporovi.....	39
XI EDUKACIJA	40

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI

1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije

Pravni status Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, njene nadležnosti i način rada uređeni su Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti¹. Komisija za hartije od vrijednosti je stalno i nezavisno pravno lice osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Sjedište Komisije je u Banjoj Luci, u Ulici Vuka Karadžića broj 6. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju ovog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i u okviru svoje nadležnosti saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa kojima se regulišu obaveze sprovođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- e) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora,
- ž) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- z) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- i) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- j) propisuje obavezan sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- k) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju učesnici koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- l) podnosi nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju,
- lj) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredaba i drugih propisa,
- m) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- n) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- nj) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona,
- o) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- p) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih zakona i

¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17.

- propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- r) daje mišljenja u vezi sa sprovođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes i
 - s) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Način rada, odlučivanje i organizacija Komisije bliže se uređuju Statutom i Poslovníkom o radu Komisije.

2. Imenovanje članova i sastav Komisije

Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana, koje na prijedlog predsjednika Republike Srpske, a uz njihovu prethodnu pismenu saglasnost, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske.

Mandat članova Komisije traje pet godina, s tim da isto lice može više puta biti imenovano u sastav Komisije. Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u toj spremi u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Imajući u vidu ovlašćenja i odgovornosti Komisije, kao i potrebu očuvanja integriteta svih lica zaposlenih u Komisiji, Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti je regulisano da predsjednik, zamjenik predsjednika i članovi Komisije ne mogu:

- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, udio ili akcije u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

Navedena ograničenja primjenjuju se i na zaposlene u Komisiji.

Pored toga, posebnim etičkim pravilima detaljno su uređene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti članova i zaposlenih u Komisiji, a s ciljem postizanja što većeg stepena povjerenja u tržište hartija od vrijednosti.

3. Organizaciona struktura Komisije

Sa stanovišta organizacione strukture, Komisiju čine četiri sektora i Sekretarijat.

Slika 1. Organizaciona struktura Komisije

U okviru organizacionih cjelina Komisije, obavljaju se slijedeći poslovi:

- priprema nacrti i prijedloga propisa koje donosi Komisija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Komisije,
- obrada zahtjeva za davanje odobrenja i dozvola ovlaštenim učesnicima i emitentima,
- praćenje izvršenja rješenja,
- vođenje odgovarajućih registara,
- praćenje objavljivanja finansijskih i drugih poslovnih informacija emitenata i ovlašćenih učesnika,
- kontrola izvršavanja obaveza i poslovanja ovlašćenih učesnika,
- davanje saglasnosti na akte ovlašćenih učesnika i
- prikupljanje informacija i izrada izvještaja o stanju i problematici iz svoje oblasti.

Sekretarijat kao poseban organizacioni dio obavlja poslove koji su od zajedničkog interesa za Komisiju u cjelini i čijim se vršenjem obezbjeđuje nesmetan, efikasan i usklađen rad svih organizacionih dijelova, kao i stručno-operativne poslove pravne i ekonomske prirode, finansijsko-materijalne poslove, informatičke, dokumentacione, statističko-evidencione, kancelarijske, birotehničke i poslove tekućeg i investicionog održavanja i obezbjeđivanja drugih uslova rada.

II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE

1. Sjednice Komisije

Opis	Broj
1. Održane sjednice	47
2. Doneseni akti:	326
a) Predsjednik	1
b) Sekretarijat	58
v) Emisija hartija od vrijednosti	65
v) Razvoj i međunarodna saradnja	6
g) Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	78
d) Nadzor	118

Tabela 1. Pregled održanih sjednica Komisije u 2019. godini po tačkama dnevnog reda

OPIS	Broj
1. Pravilnici	5
2. Odluke	4
3. Rješenja	117
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	40
b) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	65
v) Sektor za nadzor	12
4. Zaključci	8
5. Dopisi	15
6. Zapisnici	47
7. Informacije	31
8. Izvještaji	26
9. Zahtjevi	9
10. Interni akti	8
11. Ostalo	13
12. Odgovori na zahtjev	1
13. Odgovori na upit	30
14. Odgovori na tužbe	5
15. Analize	2
16. Žalbe	2
17. Stavovi	1
18. Zakoni	1
19. Memorandumi, Bilateralni sporazumi	1
UKUPNO	326

Tabela 2. Struktura i broj donesenih akata u 2019. godini iz nadležnosti Komisije

Iz prikazanih tabela vidljivo je da je u toku 2019. godine održano 47 sjednica na kojima je doneseno 326 akata. Takođe je važno istaknuti i broj donesenih rješenja, njih 117, što ukazuje na visok stepen aktivnosti Komisije o pitanju rješavanja pojedinačnih slučajeva iz oblasti emisije hartija od vrijednosti, izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu i nadzora.

2. Registri i evidencije Komisije

Komisija vodi odgovarajuće registre učesnika na tržištu, i to:

1. Registar emitenata,
2. Registar kvalifikovanih investitora,
3. Registar investicionih fondova i društava za upravljanje,
4. Registar ovlašćenih učesnika, odnosno berzanskih posrednika, kastodi banaka, brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

Upisi u registre vrše se na osnovu riješenih zahtjeva, kao i obavještenja koja su učesnici obavezni da blagovremeno dostavljaju Komisiji.

Naziv registra	Broj upisa	
	2019.	2001 - 2019.
Upis u Registar emitenata	7	1.029
Upis promjena podataka u Registru emitenata	93	2.592
Broj brisanih emitenata iz Registra emitenata	23	385
Registar društava za upravljanje investicionim fondovima	1	37
Registar investicionih fondova	1	65
Registar pravnih lica ovlašćenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti	-	55
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja broker	2	192
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni savjetnik	-	7
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni menadžer	5	228
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova brokera	2	233
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog savjetnika	-	20
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog menadžera	3	283

Tabela 3. Pregled registara Komisije u 2019. godini i periodu 2001 - 2019. godine

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da u 2019. godini bio upis jednog društva za upravljanje u registrima društava za upravljanje, dok je u registru investicionih fondova upisan jedan novoosnovani investicioni fond. S druge strane, u registru emitenata izvršen je upis novih sedam emitenata hartija od vrijednosti.

Od početka rada Komisije, do posljednjeg dana izvještajnog perioda upisano je ukupno 1.029 emitenta, te je izvršeno 2.592 promjene podataka, te 385 postupaka brisanja emitenata iz registra emitenata.

Znatan broj emitenata, koji su nakon privatizacije upisani u registar emitenata, je brisan iz registra emitenata i posljedično delistiran sa trgovanja na Banjalučkoj berzi, zbog okončanja postupka stečaja likvidacijom, po osnovu statusnih promjena, te promjene pravne forme nakon istiskivanja manjinskih akcionara.

Godina	Broj upisanih emitenata	Broj promjena podataka	Broj brisanih emitenata
2001.	198	0	0
2002.	339	0	0
2003.	130	59	3
2004.	54	81	6
2005.	60	86	3
2006.	34	220	5
2007.	64	225	11
2008.	37	252	2
2009.	34	221	24
2010.	19	237	8
2011.	28	247	29
2012.	7	184	47
2013.	1	136	57
2014.	2	95	35
2015.	3	105	35
2016.	4	121	40
2017.	3	100	31
2018.	5	130	26
2019.	7	93	23
Ukupno	1.029	2.592	385

Tabela 4. Usporedni pregled evidencija podataka u registru emitenata u periodu od 2001. do 31.12.2019. godine

III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim imaojcima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

Prema odredbama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti², emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti:

- 1) **javnom ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, uz izradu prospekta kojim su sumirane informacije od važnosti za investitore i
- 2) **bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u Registru emitenata.

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji iz aspekta ravnopravnosti akcionara i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti.

Posebna pažnja se posvećuje javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje. Sastavni dio ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, podrazumijeva:

² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 60/12, 88/13, 107/16 i 111/17.

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj, čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,
- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,
- z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

Kod ove vrste emisije emitent je obavezan da, u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu obavještenja, te podnese zahtjev za odobrenje prospekta³ i upis promjene podataka o kapitalu u registru emitenata. U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta o podnošenju obavještenja za ovakvu emisiju, mijenjajući podatke o kapitalu u registru emitenata.

Vrsta emisije		Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I Emisije javnom ponudom		11	65.410.000
II Emisija bez obaveze objave prospekta:		13	49.501.541
1.	Ponuda za kvalifikovane investitore	3	5.714.300
2.	Ponuda koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM	2	4.400.000
3.	Emisija po osnovu pretvaranja prioriternih u obične (redovne) akcije	1	2.500.000
4.	Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital	1	1.930.000
5.	Statusna promjena - spajanje uz pripajanje	1	5.600.000
6.	Emisije akcija u postupku smanjenja osnovnog kapitala	5	29.357.241
Ukupno		24	114.911.541

Tabela 5. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrsti u 2019. godini

³ Izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti iz decembra 2016. godine (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 107/16) uvedena je obaveza emitenta da traži odobrenje prospekta i u ovakvim postupcima emisije (napomena: naknade u ovakvim postupcima nisu promijenjene).

R. b.	Naziv emitenta	R. br. emisije i vrsta emitovane hrov	Obim emisije (KM)	Uplaćeno (KM)
JAVNE PONUDE				
1.	Opština Sokolac	1 (obveznice)	5.500.000	5.500.000
2.	Mikrokreditno društvo "Credis" a.d. Banja Luka	4 (obveznice)	1.000.000	1.000.000
3.	"Prvo penzionersko mikrokreditno društvo" d.o.o. Banja Luka	6 (obveznice)	1.500.000	1.500.000
4.	"Naša banka" a.d. Bijeljina	19 (akcije)	7.000.000	7.000.000
5.	Akcionarsko društvo "Komunalac" Kozarska Dubica	1 (obveznice)	1.300.000	1.300.000
6.	Komunalno preduzeće "Komunalac" a.d. Srbac	1 (obveznice)	410.000	410.000
7.	Opština Vlasenica	1 (obveznice)	1.800.000	1.800.000
8.	Akcionarsko društvo Olimpijski centar "Jahorina" Pale	3 (obveznice)	7.000.000	7.000.000
9.	"Nova banka" a.d. Banja Luka	7 (obveznice)	37.600.000	37.600.000
10.	Mikrokreditna fondacija "PRO FIN" Istočno Sarajevo	1 (obveznice)	1.500.000	1.500.000
11.	Mikrokreditno društvo "Credis" a.d. Banja Luka	5 (obveznice)	800.000	800.000
EMISIJE BEZ OBAVEZE OBJAVLJIVANJA PROSPEKTA				
Ponuda za kvalifikovane investitore				
12.	HPK hemijska prerada kukuruza a.d. Kozarska Dubica	1 (obveznice)	1.000.000	1.000.000
13.	Zavod za izgradnju a.d. Banja Luka	2 (akcije)	414.300	449.946
14.	"MF banka" a.d. Banja Luka	8 (akcije)	4.300.000	5.524.640
Ponuda koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM				
15.	Kamenolomi a.d. Zvornik	2 (akcije)	400.000	400.000
16.	Mlinsko pekarska industrija "Modriča" a.d. Modriča	3 (akcije)	4.000.000	4.000.000
Emisija po osnovu pretvaranja prioriternih u obične (redovne) akcije				
17.	Čajavec-mega investicije, upravljanje i nekretnine a.d. Banja Luka	3 (akcije)	2.500.000	-
Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital				
18.	Akcionarsko društvo za osiguranje Grawe Banja Luka	7 (akcije)	1.930.000	-
Statusna promjena - spajanje uz pripajanje				
19.	Akcionarsko društvo za osiguranje Grawe Banja Luka	8 (akcije)	5.600.000	-

Smanjenje kapitala					
R. br.	Naziv emitenta	Red. broj emisije	Obim emisije	Osn. kap. prije smanjenja	Iznos smanjenja kapitala
20.	Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina	18 (obične akcije)	10.832.313	19.744.179	8.911.866
21.	Mlinsko pekarska industrija Modriča a.d. Modriča	2 (obične akcije)	50.000	5.855.100	5.805.100
22.	Akcionarsko društvo za osiguranje "Dunav osiguranje" Banja Luka	13 (obične akcije)	15.341.300	20.435.700	5.094.400
23.	Društvo za proizvodnju metalnih proizvoda "Metal" a.d. Gradiška	2 (obične akcije)	857.645	15.679.520	14.821.875
24.	"Lutrija Republike Srpske" a.d. Banja Luka	2 (obične akcije)	2.275.983	3.008.286	732.303

Tabela 6. Analitički pregled pojedinačnih emisija hartija od vrijednosti po vrsti u 2019. godini (u KM)

U toku 2019. godine jedan zahtjev za odobrenje prospekta za emisiju hartija od vrijednosti je odbačen, a u dva slučaja Komisija je odbila zahtjev za promjenu podataka u Registru emitenata po osnovu emisija koje se obavljaju bez obaveze objavljivanja prospekta

(smanjenje kapitala i statusna promjena), dok je jedna emisija javnom ponudom proglašena neuspješnom.

U vezi sa emisijama hartija od vrijednosti Komisija je usvojila i trinaest odgovora na upite.

IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE

Pravilnikom o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne prodaje⁴, detaljno je regulisan način izvršavanja obaveza akcionarskih društava i emitenata čije su hartije od vrijednosti predmet javne ponude.

Emitenti, čije su hartije od vrijednosti uvrštene na službeno berzansko tržište, prema članu 284. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, obavezni su da objavljuju:

- a) godišnje (uključujući i konsolidovane), polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje,
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta,
- g) poseban izvještaj revizora u skladu sa zahtjevima Komisije,

dok su emitenti, čijim se hartijama od vrijednosti trguje na slobodnom tržištu, prema članu 285. Zakona, obavezni da objavljuju:

- a) godišnje finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima Komisije i
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

Emitentima je omogućeno da finansijske, revizorske i izvještaje o značajnim događajima dostavljaju elektronskim sredstvima komunikacije. Navedene izvještaje Banjalučka berza besplatno objavljuje u okviru informacionog portala institucija tržišta kapitala (Komisije za hartije od vrijednosti, Banjalučke berze i Centralnog registra hartija od vrijednosti).

Stavom 2. člana 26. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske⁵ omogućen je besplatan uvid u osnovne podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja na internet stranici Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF).

Veći dio preostalih obaveza za emitenta, realizuju i same institucije tržišta kapitala u ime emitenata, pa se većina navedenih izvještaja i podataka u tim izvještajima preuzimaju iz Registra emitenata hartija od vrijednosti koji vodi Komisija (opšti podaci o emitentima, podaci o upravi i odborima, podaci o povezanim pravnim licima i podaci o emisiji hartija od vrijednosti, različite vrste rješenja itd.) i Centralnog registra hartija od vrijednosti (podaci o vlasnicima i vlasničkoj strukturi). Na ovaj način, tržištu je omogućena veća efikasnost pri disperziji informacija, koje su jednostavno i besplatno dostupne svim zainteresovanim stranama, praktično bez troškova za emitente.

Dio navedenih informacija, koje su predmet javne objave, poput onih iz finansijskih izvještaja i prometu emitovanih hartija na Banjalučkoj berzi su raspoložive i na engleskom jeziku.

⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 111/12 i 50/14.

⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15.

U 2019. godini Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata objavila 1.620 korporativnih novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Ukupan broj objava na portalu Banjalučke berze u izvještajnom periodu je iznosio 3.061, odnosno u prosjeku svaki radni dan objavljivano je oko 12 objava. U navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U 2019. godini objavljeno je 219 izvještaja revizora o finansijskim izvještajima, 29 nerevidiranih godišnjih finansijskih izvještaja za 2018. godinu emitenata listiranih na službenom berzanskom tržištu, te 160 nerevidiranih finansijskih izvještaja za 2018. godinu za emitente čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 2 finansijska izvještaja za 2018. godinu i 12 mjesečnih izvještaja (preuzetih od depozitara) zatvorenih investicionih fondova, kao i 180 mjesečnih izvještaja otvorenih investicionih fondova.

Iako Jedinствени portal tržišta kapitala Republike Srpske raspolaže sa znatnim brojem nominalno relevantnih informacija o emitentima i dalje postoji potreba da privredni subjekti koji su na tržište kapitala dospjeli posredstvom privatizacionih procesa ostvare veći kredibilitet sa stanovišta poštovanja standarda upravljanja akcionarskim društvima. Naime, legitimitet njihovog pojavljivanja na tržištu hartija od vrijednosti sa zahtjevom za prikupljanje novčanih sredstava prodajom hartija od vrijednosti zavisi od mogućnosti investitora da dobiju relevantne informacije, ali i efikasnu zaštitu sopstvenih interesa.

V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava⁶, čije odredbe omogućavaju manjinskim, ali i drugim akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitenata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje, ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedine emitente relativno mali.

Otvorena akcionarska društva (uz jedan izuzetak) su sadašnji pravni status stekla u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano sa aspekta veličine kapitala) imala je za posledicu veći broj preuzimanja u ranijim izvještajnim periodima. Ipak, tokom posljednjih godina primjetan je očekivani trend smanjenja ovih postupaka, jer je konsolidacija vlasništva u najvećem broju emitenata, uglavnom, završena, a postupci preuzimanja se obavljaju kako bi se prešao „prag“ od 90%, što omogućava provođenje postupka prenosa akcija manjinskih akcionara (prema članu 431. stav 1. Zakona o privrednim društvima) i kasnije zatvaranje akcionarskih društva, promjenu pravne forme emitenta i delistiranje hartija sa Berze.

Činjenica da je veći broj perspektivnih preduzeća bio predmet preuzimanja u prethodnom periodu, te da su u značajnoj mjeri iskorišćene mogućnosti da se promijeni pravna forma i izvrši delistiranje uticala je na to da je u ovom izvještajnom periodu nastavljen trend smanjenja broja preuzimanja u odnosu na ranije izvještajne periode.

U toku 2019. godine postupak preuzimanja je okončan u četiri slučaja.

⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08, 92/09 i 59/13.

R. b.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
Ponudilac stekao preko 75% vlasništva emitenta						
1.	Livnica a.d. Ljubija (II)	1.181.915	Grupa Fotis d.o.o. Banja Luka	0,1407	15,00%	81,7011%
2.	Vitaminka a.d. Banja Luka (II)	36.393.871	Spletena lipa d.o.o. Banja Luka	0,20	76,64%	76,8858%
Ponudilac stekao manje od 75% vlasništva emitenta						
3.	Veterinarska stanica a.d. Nevesinje	139.359	Miroslav Mavrak	0,463	57,077%	57,077%
4.	Janj a.d. Šipovo	735.487	Radovan Topić	0,02	30,000%	55,1749%

Tabela 7. Pregled završenih postupaka preuzimanja akcionarskih društava u toku 2019. godine

Navedeni pokazatelji govore u prilog konstataciji da je vlasnička konsolidacija u značajnoj mjeri okončana, te da se mehanizam ponude za preuzimanje koristi samo kao prethodna faza za istiskivanje manjinskih akcionara i promjenu oblika ili pravne forme akcionarskog društva.

VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME

Zakonom o privrednim društvima⁷ uređena je mogućnost promjene oblika akcionarskog društva (odredbom člana 189. i 191a), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421. – 425.). Na osnovu ovlaštenja iz člana 191a. i člana 421. tog zakona, Komisija je dodatno uredila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva⁸.

U toku izvještajnog perioda, Komisija je upisala šest promjena pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću i jednu promjenu oblika akcionarskog društva (otvoreno u zatvoreno akcionarsko društvo).

U periodu važenja aktuelnog Zakona o privrednim društvima, od kada je čitav proces i započeo, pravnu formu otvorenog akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću promijenilo je ukupno 83 društva, dok je 11 društava promijenilo oblik organizovanja – iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo. Sva pomenuta društva su delistirana iz berzanskog sistema trgovanja.

Godine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Ukupno
Promjene oblika organizovanja a.d. - iz otvorenog u zatvoreno	-	-	3	-	2	2	1	2	-	1	11
Promjene pravne forme - iz a.d. u d.o.o.	1	3	11	25	12	3	4	13	5	6	83

Tabela 8. Broj postupaka promjene oblika organizovanja akcionarskog društva i promjena pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13 i 100/17.

⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/10, 60/12 i 117/12.

Uređivanjem ove oblasti, aktuelnim Zakonom o privrednim društvima stvoreni su preduslovi za otvorena akcionarska društva koja nemaju interes, niti uslove za ovakvu pravnu formu, da mogu da promijene formu, odnosno pravni status, te da se isključe iz berzanskog sistema trgovanja.

VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU

1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti⁹, Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna da daje dozvole za rad, odnosno poslovanje (u sklopu kojih se izdaju i saglasnosti na opšta akta, te izmjene i dopune istih): berzanskim posrednicima, bankama za obavljanje kastodi poslova, berzi i drugom uređenom javnom tržištu, Centralnom registru hartija od vrijednosti, kao i organima tih društava (direktoru, članovima upravnog odbora, članovima nadzornog odbora), te fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, kod tih pravnih lica, u sljedećim zvanjima: investicioni savjetnik, investicioni menadžer i broker.

Komisija izdaje dozvolu **berzanskim posrednicima** u skladu sa članom 62. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, i to za brokerske poslove, dilerske poslove, poslove podrške tržištu, poslove upravljanja portfeljom, poslove agenta emisije, poslove preuzimanja emisije, poslove investicionog savjetovanja i kastodi poslove.

U postupku rješavanja navedenih podnesaka, Komisija primjenjuje i odredbe Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika¹⁰, te Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti¹¹.

R . b.	Naziv berzanskog posrednika	Datum osnivanja	Poslovi obuhvaćeni dozvolom	Važenje dozvole
1.	Nova banka a.d. Banja Luka, Filijala za poslove sa hartijama od vrijednosti Nova Broker	19.04.2001	Brokerski poslovi i Dilerski poslovi.	19.04.2020.
2.	Eurobroker a.d. Banja Luka	24.04.2001	Brokerski poslovi, Dilerski poslovi, Poslovi agenta emisije i Poslovi investicionog savjetovanja.	12.07.2020.
3.	Monet Broker a.d. Banja Luka	18.01.2007	Brokerski poslovi, Dilerski poslovi, Poslovi agenta emisije i Poslovi investicionog savjetovanja.	18.01.2022. 18.10.2020. 30.12.2021.
4.	Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	02.02.2007	Brokerski poslovi	29.01.2022.
5.	Advantis Broker a.d. Banja Luka	05.03.2007	Brokerski poslovi, Dilerski poslovi, Poslovi upravljanja portfeljom, Poslovi agenta emisije, Poslovi podrške tržištu i Poslovi investicionog savjetovanja.	22.12.2020.

⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17.

¹⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/12, 5/13 i 32/16.

¹¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/06, 26/07 i 15/18.

Tabela 9. Pregled berzanskih posrednika koji su imali dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na dan 31.12.2019. godine

U 2019. godini nije bilo podnesenih zahtjeva za odobrenje osnivanja novih berzanskih posrednika, niti je bilo produžavanja dozvola za poslovanje. Takođe, u izvještajnom periodu Komisija nije davala saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu brokersko - dilerskog društva.

U toku izvještajnog perioda Komisija je dala dvije saglasnosti na izmjene tarife naknada koje naplaćuju berzanski posrednici, dvije saglasnosti za direktore brokersko - dilerskih društava i jednu saglasnost za člana upravnog odbora brokersko - dilerskog društva.

U skladu sa članom 106. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti berzanski posrednicima je dozvoljeno da uz odobrenje Komisije, objavljuju oglase kojima je predmet ponuda za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti. U toku izvještajnog perioda odobren je jedan promotivni materijal.

Komisija izdaje **bankama** dozvolu za obavljanje kastodi poslova, u skladu sa članom 128. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

Naziv banke koja ima dozvolu za obavljanje kastodi poslova	Datum izdavanja	Važenje dozvole
Raiffeisen Bank d.d. BiH	05.01.2010.	05.01.2022.
Nova banka a.d. Banja Luka	30.03.2010.	04.04.2022.
UniCredit Bank d.d. Mostar	29.04.2010.	29.04.2022.

Tabela 10. Pregled banaka koje su imale dozvolu za obavljanje kastodi poslova na dan 31.12.2019. godine

U toku 2019. godine produžene su dvije dozvole, dok novih zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje kastodi poslova nije bilo. Takođe, Komisija je izdala dvije saglasnosti za imenovanje rukovodilaca odjeljenja u okviru banaka koje imaju dozvolu za obavljanje kastodi poslova..

U skladu sa članom 143. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti Komisija izdaje dozvolu za poslovanje **berzi i drugom uređenom javnom tržištu**, za obavljanje poslova iz člana 145. istog zakona. Dozvolu za obavljanje ovih poslova na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske ima Banjalučka berza hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka.

Na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske poslove iz člana 145. Zakona o tržištu obavlja Banjalučka berza hartija od vrijednosti. U toku izvještajnog perioda Komisija je dala saglasnosti za izmjene statuta i pravila, te dvije saglasnosti za imenovane članove nadzornog odbora - odbora za reviziju.

Dozvolu za obavljanje poslova iz člana 189. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija izdaje **Centralnom registru hartija od vrijednosti**, u skladu sa članom 196. Zakona. U toku izvještajnog perioda Centralnom registru je data saglasnost na statut, saglasnosti na Pravilnik o članstvu u Centralnom registru hartija od vrijednosti i na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti, kao i saglasnost za obavljanje poslova platnog agenta u postupku obezbjeđenja plaćanja obaveza pravnog lica koje nije privredno društvo kao emitenta po osnovu dospjelih anuiteta iz dužničkih hartija od vrijednosti.

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija izdaje **fizičkim licima** dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Pored odredaba Zakona o tržištu, u ovim postupcima, Komisija postupa i u skladu sa Pravilnikom o uslovima i postupku sticanja

zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera¹².

Zvanje	Broj lica sa zvanjem	Broj lica sa dozvolom
Investicioni menadžer	227	16
Broker	193	10
Investicioni savjetnik	9	3
Ukupno	429	29

Tabela 11. Broj lica sa odgovarajućim profesionalnim zvanjem i sa dozvolom za obavljanje poslovanja na dan 31.12.2019. godine

U toku izvještajnog perioda, Komisija je izdala tri dozvole za obavljanje poslova u zvanju investicionog menadžera i dvije dozvole za obavljanje poslova u zvanju brokera. Takođe, u toku izvještajnog perioda Komisija je produžila šest dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju investicionog menadžera, pet dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, te dvije dozvole u zvanju investicionog savjetnika. U toku izvještajnog perioda Komisija je oduzela dvije dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti licu u zvanju investicionog menadžera i jednu dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti licu u zvanju broker, zbog toga što je tim licima prestao radni odnos kod ovlašćenog učesnika.

2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

U skladu sa nadležnostima i obavezama iz Zakona o investicionim fondovima¹³, Komisija je donijela sljedeća podzakonska akta:

- Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o preoblikovanju zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda;
- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara;
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda i
- Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda.

¹² „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/06, 17/08 i 15/18.

¹³ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06, 82/15 i 94/19.

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima¹⁴ Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna za izdavanje:

- 1) Dozvola društvima za upravljanje investicionim fondovima za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima;
- 2) Dozvolu na imenovanje članova uprave društva za upravljanje;
- 3) Saglasnost na statusne promjene društva za upravljanje i investicionog fonda;
- 4) Odobrenja na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica;
- 5) Saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na sve naknadne izmjene tih akata;
- 6) Saglasnost na imenovanje članova nadzornog odbora investicionog fonda;
- 7) Dozvola društvima za upravljanje investicionim fondovima za zaključenje ugovora o obavljanju depozitarnih poslova i promjenu banke depozitara;
- 8) Odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju.

1) Društvima za upravljanje investicionim fondovima, u skladu sa članom 28. Zakona o investicionim fondovima, Komisija izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti u vezi sa upravljanjem investicionim fondovima.

Dozvola za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima se odnosi na zatvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 60. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 87. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa privatnom ponudom (član 123. Zakona o investicionim fondovima), te otvorene investicione fondove rizičnog kapitala sa privatnom ponudom (član 195. Zakona o investicionim fondovima).

R. b.	Naziv društva za upravljanje (DUIF) i investicionih fondova (IF) kojima upravljaju	Datum osnivanja (upis u sudski registar ili u registar kod Komisije)¹⁵
1.	DUIF „Euroinvestment“ a.d. Banja Luka	13.09.2000.
1.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Euroinvestment fond“	16.05.2002. (PIF) 31.07.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
2.	DUIF „Management solutions“ d.o.o. Banja Luka	06.08.2008.
2.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Balkan Investment fond“	26.06.2002. (PIF) 10.09.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OMIF)
3.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Profit plus“	22.05.2002. (PIF) 06.06.2007. (ZIF) 21.06.2018. (OAIF)
4.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „VB fond“	19.06.2002. (PIF) 12.07.2007. (ZIF) 21.06.2018. (OMIF)
5.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Bors invest fond“	16.05.2002. (PIF) 27.07.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
6.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Aktiva invest fond“	21.05.2002. (PIF) 22.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)

¹⁴ Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/16 i 82/15.

¹⁵ Oznaka PIF je skraćenica za privatizacioni investicioni fond, oznaka ZIF je skraćenica za zatvoreni investicioni fond, oznaka OAIF je skraćenica za otvoreni akcijski investicioni fond, oznaka OMIF je skraćenica za otvoreni mješoviti investicioni fond.

	7.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Vaučersko investicioni fond“	22.05.2002. (PIF) 05.10.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
3.	DUIF „Invest nova“ a.d. Bijeljina		01.09.2000.
	8.	Zatvoreni investicioni fond „Unioinvest fond“ a.d. Bijeljina ¹⁶	13.12.2007. (ZIF)
	9.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Invest nova“	31.05.2002. (PIF) 20.06.2007. (ZIF) 29.09.2017. (OMIF)
4.	DUIF „Kristal invest“ a.d. Banja Luka		08.09.2000.
	10.	Otvoreni novčani investicioni fond „Cash Fund“	22.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (ONIF)
	11.	Otvoreni novčani investicioni fond „Kristal Cash Plus Fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 12.10.2018. (ONIF)
	12.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Future fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 17.07.2017. (OMIF)
	13.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Maximus fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 17.07.2017. (OMIF)
	14.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Opportunity fund“	22.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 20.07.2017. (OAIF)
5.	DUIF „Polara invest“ a.d. Banja Luka		09.10.2000.
	15.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Polara Adriatic Fond“	19.06.2002. (PIF) 21.03.2008. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
	16.	Otvoreni akcijski investicioni fond Adriatic Balanced	19.06.2002. (PIF) 21.03.2008. (ZIF) 26.04.2018. (OAIF)
	17.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Jahorina koin“	04.11.2002. (PIF) 28.12.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
	18.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Privrednik invest“	24.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OMIF)
6.	DUIF "WVP Fund Management" a.d. Banja Luka		03.06.2019. godine¹⁷
	19.	Otvoreni akcijski investicioni fond „WVP Premium“	18.09.2019. (OAIF)

Tabela 12. Pregled društava za upravljanje investicionim fondovima i investicionih fondova na dan 31.12.2019. godine

Dozvolu za upravljanje ima šest društava za upravljanje. U toku izvještajnog perioda Komisija je izdala jednu dozvolu za poslovanje, društvu "WVP Fund Management" a.d. Banja Luka i jednu dozvolu za osnivanje otvorenog akcijskog investicionog fonda. Što se tiče vlasničke strukture društava za upravljanje, dva društva su vlasništvu pojedinačnih stranih pravnih lica, dva su u vlasništvu pojedinačnih stranih fizičkih lica, jedno društvo je u mješovitom vlasništvu, a jedno društvo je u većinskom vlasništvu domaćih fizičkih i pravnih lica (ukupan broj vlasnika je 41).

Na nad 31.12.2019. godine registrovano je ukupno 19 investicionih fondova, 18 otvorenih investicionih fondova (10 akcijskih, 6 mješovitih i 2 novčana otvorena investiciona fonda), te jedan zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom nastao u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima.

¹⁶ Osnovan kao zatvoreni investicioni fond po Zakonu investicionim fondovima.

¹⁷ Društvo je podnijelo zahtjev za osnivanja akcijskog otvorenog investicionog fonda.

U toku izvještajnog perioda, jednom društvu za upravljanje je data saglasnost na izmjenu statuta društva i odluke o osnivanju, jednom društvu je data saglasnost za pravila poslovanja, dok je takođe u jednom slučaju odobrena izmjena i dopuna pravila poslovanja, uz napomenu da je i u okviru davanja saglasnosti na osnivanje društva za upravljanje (WVP Fund Management) data saglasnost i na osnivački akt, statut i pravila poslovanja.

2) Dozvolu na imenovanje članova uprave društva za upravljanje, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje na osnovu člana 27. Zakona o investicionim fondovima, te prema uslovima i postupku predviđenim Pravilnikom o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda Komisija za hartije od vrijednosti je izdala saglasnost na imenovanje dva izvršna direktora društva i za četiri člana upravnih odbora, uz napomenu da je u okviru davanja saglasnosti na osnivanje društva za upravljanje (WVP Fund Management) data i saglasnost za još dva izvršna direktora i tri člana upravnog odbora.

3) Dozvolu za statusne promjene društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa odredbama člana 18. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnikom o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima, koji je novi podzakonski akt u primjeni.

U toku izvještajnog perioda, ovakvih postupaka nije bilo.

4) Odobrenje na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa članom 24. Zakona o investicionim fondovima, a prema postupku propisanom Pravilnikom o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lica i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje.

U dosadašnjem periodu, društva za upravljanje su na treća lica uglavnom prenosila poslove vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja. U toku izvještajnog perioda, ovakvih postupaka nije bilo, ali je za četiri fonda izvršen prenos poslova vođenja registra udjela na Centralni registar hartija od vrijednosti.

5) Saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na naknadne izmjene tih akata, Komisija izdaje u skladu sa odredbama članova 61, 91, 105, 142. i 217. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti.

U toku izvještajnog perioda nije bilo postupaka u okviru kojih su odobravane izmjene u dopune prospekata i statuta investicionih fondova.

6) Saglasnost na imenovanje članova nadzornog odbora investicionog fonda, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa članom 69. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda, ovakvih postupaka nije bilo.

7) Dozvolu investicionim fondovima za promjenu banke depozitara, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje prema odredbama člana 56. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda, ovakvih postupaka nije bilo.

8) Odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje na osnovu ovlaštenja iz člana 115. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Komisija nije izdavala ovu vrstu odobrenja, jer nije bilo podnesenih zahtjeva.

Pored gore pomenutih izdavanja dozvola, saglasnosti i odobrenja, u toku izvještajnog perioda Komisija je usvojila i sedam odgovora na različite upite iz nadležnosti sektora za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu.

3. Ispiti za sticanje zvanja

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera¹⁸ Komisija za hartije od vrijednosti organizuje i provodi pripreme i organizuje polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju ispitnih rokova u 2019. godini, ispitni rokovi za polaganje ispita za sticanje zvanja investicionog menadžera, investicionog savjetnika i brokera su organizovani jednom mjesečno. Ispiti su održavani u skladu sa pristiglim prijavama za određeni ispitni rok.

U 2019. godini Komisija je organizovala 6 ispitnih rokova za polaganje ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Ispit za sticanje zvanja broker polagala su 3 kandidata od kojih su 2 položila ispit, a ispit za sticanje zvanja investicioni menadžer polagalo je 9 kandidata od kojih je 5 položilo ispit.

VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA

U 2019. godini najveći dio aktivnosti Komisije u oblasti razvoja i međunarodne saradnje bile su posvećene:

- praćenju regulative i prakse u djelokrugu rada Komisije,
- praćenju regulative i prakse drugih oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti i/ili aktivnosti Komisije,
- analiziranju i predlaganju rješenja i prijedloga za izmjenu/dopunu postojeće regulative ili prijedloga novih opštih akata Komisije,
- analizi učesnika i (novih) finansijskih instrumenata na tržištu hartija od vrijednosti,
- saradnji sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions – IOSCO),
- saradnji sa drugim regulatorima tržišta hartija od vrijednosti – članicama IOSCO-a i saradnji sa potpisnicima IOSCO Međunarodnog memoranduma o razumijevanju (eng. IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – IOSCO MMoU),
- saradnji sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu
- aktivnostima na harmonizaciji sa propisima Evropske unije i usaglašavanju propisa unutar Bosne i Hercegovine i
- edukaciji učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Aktivnosti Komisije u dijelu razvoja i međunarodne saradnje mogu se grupisati u tri cjeline:

- 1) normativne aktivnosti,

¹⁸ "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 119/06 i 17/08.

- 2) saradnja sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu i
- 3) promocija i edukacija..

1. Normativne aktivnosti

Pod normativnim aktivnostima Komisije podrazumijeva se izrada nacрта i prijedloga regulative, u direktnoj ili indirektnoj nadležnosti Komisije, kao što su: zakoni, pravilnici iz nadležnosti Komisije, interni akti Komisije, opšti akti i pravila poslovanja učesnika na tržištu i dr. Glavna aktivnost Komisije na polju normativnih aktivnosti ogledala se u pripremi prijedloga i donošenju opštih akata iz nadležnosti Komisije.

R. br.	Objava teksta	Datum i broj Službenog Glasnika
1.	Pravilnik o adekvatnosti kapitala društava za upravljanje investicionim fondovima	07.02.2019, 09/19
2.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima;	04.04.2019, 28/19
3.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda;	04.04.2019, 28/19
4.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima;	04.04.2019, 28/19
5.	Pravilnik o uspostavljanju, vođenju i objavljivanju podataka iz registra udjela u otvorenom investicionom fondu;	19.08.2019, 68/19

Tabela 13. Propisi koje je Komisija donijela u 2019. godini

2. Saradnja

Saradnja Komisije obuhvata raznovrsne oblike poslovnih kontakata i razmjene informacija sa domaćim, stranim i međunarodnim institucijama, organizacijama, organima vlasti, kao i udruženjima i obrazovnim ustanovama. U prvom redu to je saradnja sa regulatornim organima Republike Srpske (npr. Agencija za bankarstvo, Agencija za osiguranje i sl.), sa organima Vlade Republike Srpske, sa sudovima i tužilaštvima Republike Srpske, sa obrazovnim institucijama, strukovnim udruženjima i sl., ali i saradnja sa institucijama Federacije BiH, zajedničkim organima Bosne i Hercegovine, regulatornim tijelima drugih država, kao i saradnja sa međunarodnim institucijama i asocijacijama.

2.1. Međunarodna saradnja

2.1.1. Administrativni sporazum

Dana 20.06.2019. godine Komisija je postala potpisnik Administrativnog sporazum za prenos ličnih podataka između svakog nadležnog organa Evropskog ekonomskog prostora (EEP) navedenog u Prilogu A i svakog nadležnog organa van Evropskog ekonomskog prostora (EEP) navedenog u Prilogu B¹⁹ - u daljem tekstu: Administrativni sporazum.

Pod nadležnim organima iz/izvan EEP misli se na institucije/regulatore, članice Međunarodne organizacije komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization

¹⁹ Administrative arrangement for the transfer of personal data between Each of the European Economic Area ("EEA") Authorities set out in Appendix A and Each of the non-EEA Authorities set out in Appendix B.

of Securities Commissions – IOSCO), koje su potpisnice IOSCO Međunarodnog memorandum o razumijevanju u vezi s konsultacijama i saradnjom i razmjenom informacija²⁰ i/ili IOSCO Unaprijeđenog međunarodnog memorandum o razumijevanju u vezi s konsultacijama i saradnjom i razmjenom informacija²¹. U Prilogu A je lista ovih institucija/regulatora koje pripadaju EEP, dok je u Prilogu B lista institucije/regulatore izvan EEP.

U maju 2018. godine u Evropskoj uniji je stupila na snagu Uredba o zaštiti ličnih podataka (eng. General Data Protection Regulation – GDPR). Ova uredba može uticati na prenos ličnih podataka između IOSCO članica koje su iz EEP i koje ne pripadaju EEP i potencijalno ometa razmjenu informacija između potpisnica IOSCO MMoU i EMMoU. Jedan mehanizam pod GDPR za prenos ličnih podataka izvan zone EEP je i ovaj administrativni sporazum sa odgovarajućim zaštitnim mehanizmom.

Ovaj administrativni sporazum je ograničen na prenos ličnih podataka između nadležnih organa EEP i nadležnih organa van EEP, u njihovom svojstvu organa javne vlasti, regulatora i/ili nadzornih organa tržišta hartija od vrijednosti i/ili derivata. Nadležni organi se obavezuju na uspostavljanje odgovarajućih zaštitnih mjera obrade takvih ličnih podataka prilikom izvršavanja svojih regulatornih mandata i odgovornosti.

Specifična namjena ovog administrativnog sporazuma je da omogući zaštitne mjere prenosa ličnih podataka. Nadležni organi imaju regulatorne mandate i odgovornosti koji uključuju zaštitu investitora i klijenata i podsticanje integriteta i povjerenja u tržišta hartija od vrijednosti i/ili derivata. Lični podaci se prenose između nadležnih organa kako bi se podržale te odgovornosti i ne prenose se u druge svrhe kao što su marketing ili komercijalni razlozi.

Nadležni organ koji prenosi podatke prenosi lične podatke samo u zakonitu i preciziranu svrhu pružanja pomoći nadležnom organu koji prima podatke, kako bi isti ostvario svoj regulatorni mandat i odgovornosti, koje uključuju regulisanje, upravljanje, nadziranje, izvršavanje i obezbjeđivanje usklađenosti sa zakonima koji regulišu hartije od vrijednosti i derivate u njihovoj jurisdikciji. Nadležni organ koji prima podatke neće dalje obrađivati lične podatke na način koji nije u skladu sa ovom svrhom, niti u svrhu koja može biti navedena u bilo kojem zahtjevu za informacijom.

Nazivi potpisnica Administrativnog sporazuma objavljeni su na internet stranici IOSCO.

2.1.2. Međunarodni memorandum o razumijevanju - IOSCO MMoU

IOSCO MMoU (čiji je Komisija potpisnik od oktobra 2009. godine, kao jedan od 124 regulatora tržišta hartija od vrijednosti u svijetu) je obezbijedio regulatorima tržišta hartija od vrijednosti važno sredstvo za borbu protiv prekogranične prevare i zloupotrebe tržišta. Ovaj dokument je široko podržan i međunarodno priznat, uključujući i od strane G20.

Jačanje saradnje u provođenju zakonskih propisa vezanih za tržište kapitala, je kritična tačka u borbi protiv finansijskog kriminala koji ne poznaje granice. U globalnom finansijskom okruženju, učešće svake komisije za hartije od vrijednosti u ovoj mreži je od vitalnog značaja da bi se na efektan način borili protiv kršenja zakonskih propisa vezanih za transakcije hartijama od vrijednosti u cijelom svijetu i protiv prevara vezanih za tržište hartija od vrijednosti.

²⁰ IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding Concerning Consultation and Cooperation and Exchange of Information (IOSCO MMoU).

²¹ IOSCO Enhanced Multilateral Memorandum of Understanding Concerning Consultation and Cooperation and Exchange of Information (IOSCO EMMoU).

Komisija je u izvještajnom periodu primila zahtjev Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srbije za pomoć u postupku utvrđivanja obaveze za preuzimanje jednog emitenta iz Srbije, gdje postoji sumnja na zajedničko djelovanje pravnih lica iz Srbije i Republike Srpske, a zatraženi su podaci o novčanim uplatama koje su izvršene u Republici Srpskoj. Komisija je s ovim zahtjevom upoznala Državnu agenciju za istragu i zaštitu i zatražila pomoć u pribavljanju traženih podataka, a dostavljene podatke prosljedila Komisiji za hartije od vrijednosti Republike Srbije.

Komisija je u oktobru 2018. godine od regulatora Luksemburga (CSSF – Commission de surveillance du secteur financier) ponovo zatražila informaciju da li je okončan postupak likvidacije jednog otvorenog investicionog fonda čije udjele je naš fond stekao nekoliko mjeseci prije otvaranja postupka likvidacije (naš fond je stekao udjele krajem avgusta, a postupak likvidacije je otvoren sredinom decembra 2014. godine). Komisija je u decembru 2018. godine uputila urgenciju regulatoru Luksemburga, koji je u februaru 2019. godine obavijestio Komisiju da predmetni likvidacioni postupak još nije okončan.

Komisija je krajem izvještajnog perioda od Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga (HANFA) zatražila podatke o dva pravna lica sa sjedištem u Republici Hrvatskoj za koje je postojala sumnja da im je po osnovu zajedničkog djelovanja nastala obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje jednog akcionarskog društva sa sjedištem u Republici Srpskoj. HANFA je tražene podatke dostavila u januaru 2020. godine.

2.1.3. Unaprijeđeni međunarodni memorandum o razumijevanju - IOSCO EMMoU

U posljednjih nekoliko godina tržišta kapitala su prošla kroz suštinske promjene vođene napretkom tehnologije. Te promjene istovremeno predstavljaju nove izazove za regulatore, što je i razlog za ideju o novom Unaprijeđenom međunarodnom memorandumu o razumijevanju (IOSCO EMMoU). Cilj unapređenja MMoU je da se poveća nadležnost koju već daje MMoU, kako bi se obuhvatile i promjene u finansijskoj industriji koje su nastale nakon što je uspostavljen MMoU.

Za IOSCO je od ključne važnosti da njeguje i štiti međunarodnu saradnju tako što će osigurati da međunarodni standardi saradnje budu stalno aktuelni. IOSCO EMMoU je kreiran kao standard koji posebno obuhvata dodatne ključne nadležnosti koje pomažu regulatorima u svakodnevnim aktivnostima, a koji prihvata nove izazove kreirane tehnološkim napretkom. Time se regulatorima obezbjeđuju efikasno sprovođenje i međunarodna saradnja u regulisanju tržišta hartija od vrijednosti. Sveobuhvatni cilj stvaranja IOSCO MMoU je podizanje i poboljšanje međunarodnog regulatornog standarda.

Razlika između IOSCO EMMoU i MMoU je u obimu pomoći koju pruža ili traži potpisnica EMMoU, odnosno vrsti pomoći i informacija koje se traže, odnosno pružaju.

U toku 2018. godine Komisija je održala nekoliko radnih i konsultativnih sastanaka u vezi s odlukom o sticanju statusa potpisnice EMMoU. Razmatrane su mogućnosti podnošenja zahtjeva za sticanje statusa potpisnice IOSCO EMMoU u skladu sa svim tzv. ACFIT nadležnostima ili sa dijelom nadležnosti odnosno tzv. ACF nadležnostima. ACFIT nadležnosti obuhvataju sljedeća ovlašćenja:

1. Dobiti revizorske izvještaje;
2. Prinuditi (prisiliti) prisustvo stranke za svjedočenje (tako što će moći da primijene sankcije u slučaju nepostupanja);
3. Pomoći i obezbijediti informacije drugom regulatoru kako da zamrzne sredstva;
4. Dobiti evidenciju od postojećih internet operatera (ne uključujući sadržaj komunikacija), uključujući uz pomoć tužioca, suda ili drugog,

5. Dobiti postojeću telefonsku evidenciju (ne uključujući sadržaja) od operatera telekomunikacija, uključujući uz pomoć suda, tužioca ili drugog organa;
6. Dobiti telefonsku evidencije ili drugu elektronsku komunikaciju (uključujući sadržaj komunikacija) koju čuva ili održava firma u nadležnosti regulatora od kojeg se traže informacije.

Nakon donošenja konačnih procedura, upitnika i pojašnjenja vezanih za praćenje aktivnosti u vezi s IOSCO EMMoU od strane IOSCO, dodatnih analiza zakonskih i podzakonskih propisa, te procjena ovlaštenja Komisije i mogućnosti saradnje sa nosiocima informacija koje su predmet EMMoU, odlučeno je da se preduzmu neophodne aktivnosti na provjeri mogućnosti da Komisija ispuni sve uslove - navedene ACFIT nadležnosti.

Na osnovu navedenog, zaključeno je da Komisija može ispuniti sve uslove za sticanje statusa potpisnice EMMoU u skladu sa Dodatkom A.1, te odlučeno da se zahtjev za sticanje statusa potpisnice priprema za sva ovlaštenja/nadležnosti (ACFIT).

Aktivnosti na pripremi zahtjeva za sticanje statusa potpisnice IOSCO EMMoU, upitnika i prateće dokumentacije okončane su u junu 2019. godine kada je isti zvanično podnesen IOSCO-u. Komisija očekuje da će uspješno završiti ovu zahtjevnju proceduru i u toku 2019. godine steći status potpisnice IOSCO EMMoU. Time ćemo dobiti još jednu potvrdu da, kao regulator tržišta kapitala u Republici Srpskoj, Komisija postupa u skladu sa međunarodnim principima i pravilima i najvišim svetskim standardima IOSCO.

2.1.4. Bilateralni memorandum o razumijevanju - MoR

Početkom 2019. godine, a u svjetlu priprema Ujedinjenog Kraljevstva za izlazak iz Evropske unije, Komisiji se obratila Agencija za nadzor finansijskih usluga u Ujedinjenom Kraljevstvu (eng. Financial Conduct Authority, United Kingdom – FCA UK) u vezi s potpisivanjem bilateralnog Memoranduma o razumijevanju (MoR).

Imajući u vidu rastuću globalizaciju svjetskih finansijskih tržišta i porast prekograničnog poslovanja i aktivnosti društava za upravljanje alternativnih investicionih fondova, Komisija i Agencija za nadzor finansijskih usluga u Ujedinjenom Kraljevstvu sklopile su ovaj Memorandum o razumijevanju (MoR) u martu 2019. godine. MoR se odnosi na uzajamnu pomoć prilikom nadzora društava za upravljanje alternativnim investicionim fondovima, lica na koja su delegirani njihovi poslovi i depozitara koji rade na prekograničnoj osnovi u jurisdikciji potpisnika ovog MoR.

2.2. Saradnja s Državnom agencijom za istrage i zaštitu - SIPA

S obzirom na to da je Komisija ovlaštena da nadzire primjenu mjera za sprečavanje pranja novca za obveznike iz svoje nadležnosti, saradnja sa Državnom agencijom za istrage i zaštitu - SIPA po tim pitanjima je vrlo intenzivna, ne samo kroz izvještavanje o provedenim nadzorima i uočenim slabostima i njihovom otklanjanju, već i kroz pripremu edukacija za obveznike i izvještavanje međunarodnih nadzornih tijela i organizacija.

Pored toga, saradnja između Komisije i Državne agencije za istrage i zaštitu odvija se i kroz razmjenu informacija, odnosno pomoć u pribavljanju podataka koji su potrebni za pojedine postupke koje provode ove dvije institucije u okviru svojih nadležnosti.

U ovom izvještajnom periodu Komisija se u dva slučaja obratila Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (SIPA), s molbom za pomoć i saradnju u prikupljanju potrebnih podataka. U jednom slučaju, Komisija je tražila pomoć za utvrđivanje porijekla novca u slučaju sticanja kvalifikovanog udjela. Državna agencija za istrage i zaštitu je nakon isteka izvještajnog

perioda dostavila Komisiji podatke do kojih je došla putem međunarodne saradnje, ali ti podaci nisu dovoljni da bi se utvrdilo porijeklo predmetnog novca; ovaj postupak je u toku. U drugom slučaju, Komisija se obratila Državnoj agenciji za istrage i zaštitu radi pribavljanja podataka koje je zatražila Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srbije koji su joj potrebni u postupku utvrđivanja obaveze za preuzimanje jednog emitenta iz Srbije, gdje postoji sumnja na zajedničko djelovanje pravnih lica iz Srbije i Republike Srpske, a zatraženi su podaci o novčanim uplatama koje su izvršene u Republici Srpskoj. Državna agencija za istrage i zaštitu je dostavila tražene podatke, koje je Komisija prosljedila Komisiji za hartije od vrijednosti Republike Srbije.

Državna agencija za istrage i zaštitu je u oktobru 2019. godine obavijestila Komisiju da je primila anonimnu prijavu protiv jednog fizičkog lica – bivšeg direktora jednog brokersko-dilerskog društva, da je u toku 2017. i 2018. godine izvršilo pronevjeru većeg iznosa novca tako što je bez osnova podizalo novčana sredstva sa računa više klijenata, odnosno fizičkih lica, koja su bila namijenjena za trgovanje, da bi nakon toga ta sredstva prebacivalo na više računa i sebi preko blagajne. Komisija je povodom ovog obavještenja otvorila vanredan nadzor nad tim brokersko-dilerskim društvom u vezi s raspolaganjem sredstvima klijenata od 2017. godine i dalje, te obavijestila Državnu agenciju za istrage i zaštitu da je preduzela mjere iz svoje nadležnosti. Ovaj vanredan nadzor je u toku.

Državna agencija za istrage i zaštitu je u decembru 2019. godine zatražila podatke o vlasništvu na udjelima otvorenih investicionih fondova iz Republike Srpske za veći broj domaćih lica i to 28 fizičkih i 3 pravna lica, a Komisija je dostavila tražene podatke.

2.3. Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu najveći dio aktivnosti u oblasti promocije i edukacije odnosi se na tumačenja zakonskih i podzakonskih propisa, te odgovore na upite kako ovlašćenim učesnicima na tržištu kapitala tako i drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim licima. Upiti su se odnosili na različite zakonske i podzakonske propise, aktivnosti i nadležnosti Komisije, različite teme ili oblasti, te su pokrivena brojne teme, direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti. Zahtjevi za tumačenje ili primjenu propisa su se najčešće odnosili na Zakon o investicionim fondovima, podzakonske akte iz nadležnosti Komisije, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i Zakon o privrednim društvima.

IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Prema odredbama Zakona o tržištu²², Komisija vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Komisija je, takođe prema odredbama Zakona o tržištu²³, a i prema odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti²⁴ ovlašćena da vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova.

Prema odredbama Zakona o investicionim fondovima²⁵, Komisija je ovlašćena da

²² Član 260. tačka d) Zakona o tržištu.

²³ Član 260. tačka đ) Zakona o tržištu.

²⁴ Član 80. stav 1. tačka h) Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (Službeni glasnik BiH broj 47/14 i 10/16).

²⁵ Član 227. stav 1. Zakona o investicionim fondovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 92/06 i 82/15).

obavlja redovni i vanredni nadzor zatvorenih i otvorenih investicionih fondova, društava za upravljanje fondovima, zastupnika u prodaji udjela ili akcija, banke depozitara i svakog drugog lica koje obavlja posao za koji je odgovorno neko od ovih lica. Komisija provodi kontrolne i nadzorne aktivnosti nad svim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, sa ciljem da se osigura efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti.

Prema Pravilniku o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Pravilnik o nadzoru)²⁶, pod nadzorom koji provodi Komisija podrazumijeva se nadzor nad primjenom Zakona o tržištu, Zakona o investicionim fondovima, Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te propisa donesenih na osnovu tih zakona, od strane učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu Pravilnika o nadzoru smatraju se: berzanski posrednici, kastodi banke, društva za upravljanje investicionim fondovima, investicioni fondovi i banke depozitari, berza i druga uređena javna tržišta, Centralni registar hartija od vrijednosti, emitenti hartija od vrijednosti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti, upisima u Registar emitenata hartija od vrijednosti i objavljivanjem finansijskih i drugih propisanih izvještaja, lica koja imaju dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera, sticaoci i učesnici u postupku preuzimanja i drugi učesnici u smislu odredaba zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, prodavci, kupci, drugi sticaoci hartija od vrijednosti i druga lica koja učestvuju na tržištu hartija od vrijednosti²⁷. Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti smatraju se i lica koja imaju kvalifikovano učešće, izuzev Republike Srpske i druga lica koja se smatraju povezanim s nadziranom licem u smislu odredbi zakona kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava²⁸.

Nadzor koji provodi Komisija može da bude kontinuiran, redovan i vanredan²⁹. U kontinuiranom nadzoru stalno se prati ponašanje učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti³⁰, a provodi se prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja i dokumentacije koje su nadzirana lica dužna da dostavljaju Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije dobijene od učesnika na tržištu hartija od vrijednosti na poseban zahtjev Komisije, svakodnevnim praćenjem trgovanja hartijama od vrijednosti na berzi u realnom vremenu putem nadzorne stanice i analizom aktiviranih signala, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora³¹. Redovan nadzor vrši se nad ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u skladu sa posebnim planom redovnog nadzora, za svaku godinu, koji usvaja Komisija³², a vanredan nadzor vrši se na osnovu indicija o mogućem kršenju zakona i drugih propisa³³, a po sopstvenoj inicijativi Komisije, na zahtjev nadležnog državnog organa ili stranog regulatornog organa ili po prijavi drugih lica (vlasnika

²⁶ Član 3. Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 98/14 i 77/17).

²⁷ Član 2. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

²⁸ Član 2. st. 2. i 3. Pravilnika o nadzoru.

²⁹ Član 7. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

³⁰ Član 7. stav 2. Pravilnika o nadzoru.

³¹ Član 9. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

³² Član 7. stav 3. Pravilnika o nadzoru.

³³ Član 7. stav 4. Pravilnika o nadzoru.

hartija od vrijednosti, potencijalnih investitora u hartije od vrijednosti, učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i sl.), uključujući i anonimne prijave³⁴.

S obzirom na način provođenja, nadzor može da bude posredan i neposredan; posredan nadzor provodi se u sjedištu Komisije prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja, dokumentacije i podataka; neposredan nadzor provodi se u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, uzimanjem izjava i izjašnjenja i uvidom u poslovnu dokumentaciju i isprave, poslovne knjige, registre i evidencije bez obzira na to da li se vode u materijalnom ili elektronskom obliku, te elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, kao i uzimanjem izjava i izjašnjenja u sjedištu Komisije³⁵.

U obavljanju nadzornih ovlašćenja, Komisija je u ovom izvještajnom periodu vodila nadzor nad trgovanjem akcijama šest emitenata, provela određene aktivnosti u dijelu postupaka koji su pokrenuti u 2017. godini u vezi s ispunjavanjem obaveze emitenata sa službenog berzanskog tržišta (u postupcima protiv dva emitenta) u pogledu objavljivanja revizorskih izvještaja za 2016. godinu i 38 nadzora nad radom i poslovanjem ovlašćenih učesnika, odnosno lica kojima Komisija daje dozvolu za poslovanje i to: dva nadzora nad Centralnim registrom hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Centralni registar), jedan nadzor nad Banjalučkom berzom hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banjalučka berza), 14 nadzora nad berzanskim posrednicima (pet nadzora nad jednim brokersko-dilerskim društvom, tri nadzora nad jednim brokersko-dilerskim društvom, po dva nadzora nad dva brokersko-dilerska društva i dva nadzor nad odjeljenjem banke koja obavlja poslove s hartijama od vrijednosti), pet nadzora nad kastodi bankama (po dva nad dvije i jedan nad trećom kastodi bankom), devet nadzora nad društvima za upravljanje investicionim fondovima (tri nad jednim društvom za upravljanje, po dva nad dva društva za upravljanje i po jedan nadzor nad dva društva za upravljanje) i provela određene aktivnosti (dostavljanje dokumentacije) u krivičnom postupku koji se vodi po prijavi Komisije iz 2013. godine protiv jednog društva za upravljanje (kojem je u međuvremenu oduzeta dozvola za poslovanje) i odgovornog lica u tom društvu, zatim četiri nadzora nad otvorenim investicionim fondovima (dva nad jednim i jedan nad drugim otvorenim investicionim fondom, a jedan kontinuirani nadzor nad svim investicionim fondovima – 17 fondova), te jedan nadzor nad Centralnim registrom kao depozitarom investicionog fonda i jedan nadzor nad bankom depozitarom investicionog fonda. Pored navedenog, praćeno je ponašanje jednog stranog pravnog lica i analizirana njegova ulaganja u akcije jednog emitenta, po zahtjevu organa gonjenja izvršena je analiza i dostavljena dokumentacija o transakcijama tri fizička lica (jedno domaće i dva iz Federacije BiH), te izvršene određene procesne radnje u dva ranije pokrenuta prekršajna postupka iz oblasti nadzora.

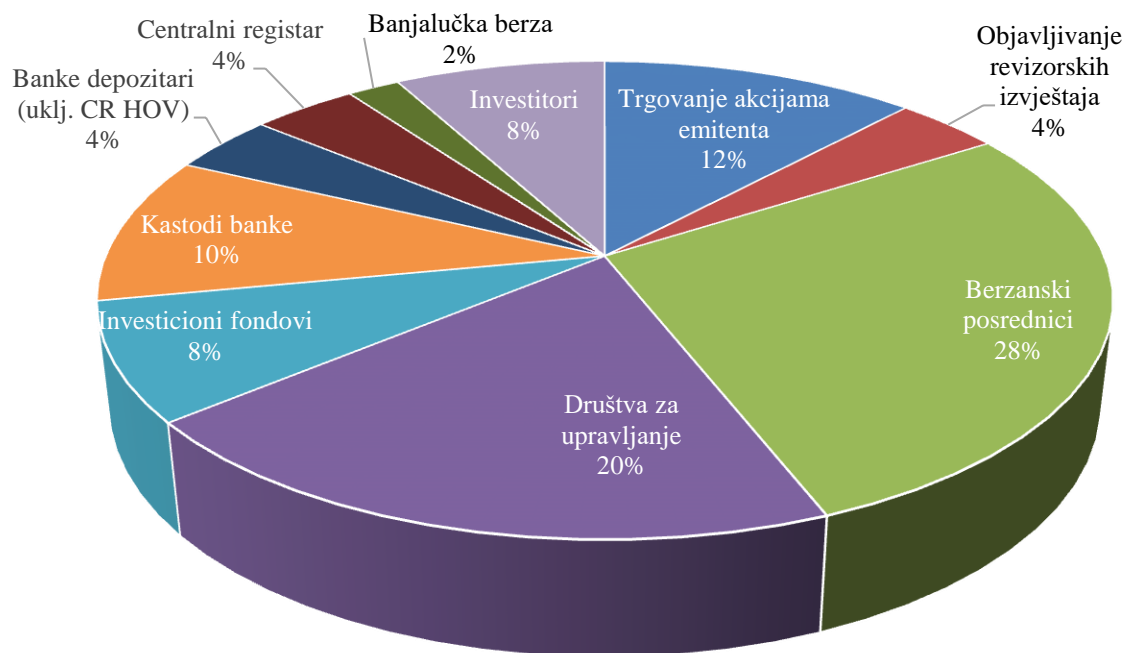
Predmet nadzora/učesnici na tržištu	Broj nadzora
Trgovanje akcijama emitenta	6
Objavljivanje revizorskih izvještaja	2
Berzanski posrednici	14
Društva za upravljanje	10
Investicioni fondovi	4
Kastodi banke	5
Banke depozitari (uključujući Centralni registar kao depozitara)	2

³⁴ Član 4. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

³⁵ Član 7. st. 5. do 7. Pravilnika o nadzoru.

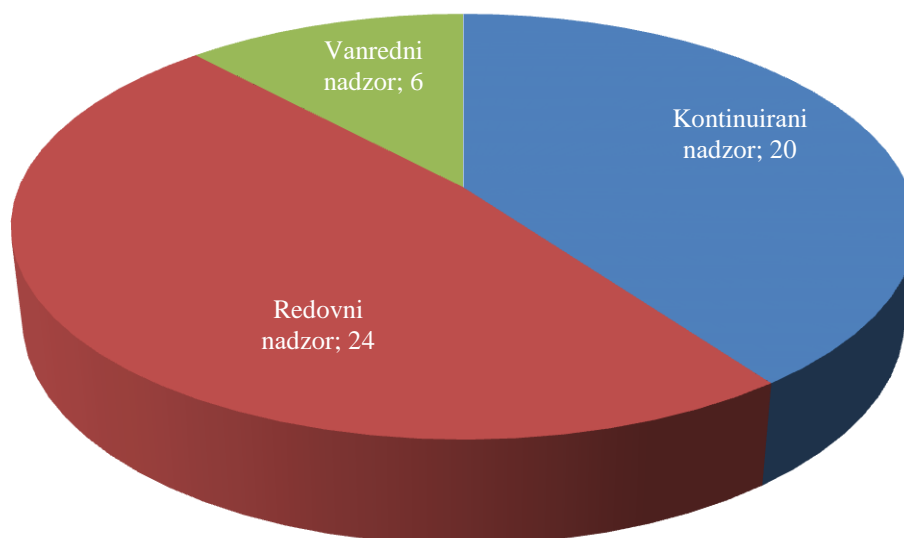
Centralni registar	2
Banjalučka berza	1
Investitori	4
UKUPNO	50

Tabela 14. Nadzorne aktivnosti prema predmetu nadzora/učesnicima na tržištu u 2019. Godini

Slika 2. Nadzorne aktivnosti prema učesnicima na tržištu u 2019. godini

Prema vrsti nadzora, u izvještajnom periodu je vođeno 20 kontinuiranih, 24 redovnih i šest vanrednih nadzora.

Slika 3. Nadzorne aktivnosti prema vrsti nadzora u 2019. godini

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija je Zakonom o tržištu ovlaštenja na preduzimanje neke

od propisanih nadzornih mjera³⁶. U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija rješenjem nalaže preduzimanje radnji koje doprinose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izriče odgovarajuću mjeru propisanu Zakonom o tržištu i drugim zakonima³⁷, a u slučajevima kršenja propisa ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti određene posebne mjere³⁸.

U okviru nadzornih mjera iz člana 265. Zakona o tržištu (nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, odnosno nedostataka), u 2019. godini dato je devet naloga ovlaštenim učesnicima, odnosno licima kojima Komisija daje dozvolu za poslovanje i to pet berzanskim posrednicima (tri brokersko-dilerskim društvima i dva jednom odjeljenju banke koje obavlja poslove s hartijama od vrijednosti), tri društvima za upravljanje investicionim fondovima i jedan Banjalučkoj berzi.

Subjekt nadzora	Opis naloga	Broj
Berzanski posrednik (brokersko-dilersko društvo)	Dopuniti evidencije u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	1
Berzanski posrednik (brokersko-dilersko društvo)	Dopuniti evidencije u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i izvršiti kategorizaciju klijenata u skladu s procjenom rizika	1
Berzanski posrednik (brokersko-dilersko društvo)	Zatvoriti jedan klijent račun za klijenta kojem je berzanski posrednik otvorio dva klijent računa	1
Berzanski posrednik (odjeljenje banke)	Dopuniti evidencije u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	2
	Dostaviti standardizovani izvještaj o povezanim licima berzanskog posrednika	
Društvo za upravljanje	Propisati procedure rada kontrolnih funkcija i uspostaviti internu reviziju	1
Društvo za upravljanje	Korigovati odredbe o funkciji praćenja usklađenosti sa relevantnim propisima, propisati odgovarajuće politike, procedure i mjere u svrhu utvrđivanja i svođenja rizika neusklađenosti poslovanja društva za upravljanje sa relevantnim propisima i propisati uslove, sadržaj i učestalost izvještavanja funkcije upravljanja rizicima	1
Društvo za upravljanje	Održavati osnovni kapital u skladu sa odredbom člana 4. stav 1. Pravilnika o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima	1
Banjalučka berza	Uskladiti odredbe svog opšteg akta i djelatnost zavisnog pravnog lica	1
UKUPNO		9

Tabela 15. Nadzorne mjere iz člana 265. Zakona o tržištu u 2019. godini

U okviru svojih ovlaštenja iz člana 266. Zakona o tržištu da izriče odgovarajuće mjere, Komisija je u ovom izvještajnom periodu izrekla tri takve mjere i to opomenu jednom berzanskom posredniku (odjeljenje banke koje obavlja poslove s hartijama od vrijednosti) i jednom brokeru zaposlenom kod tog berzanskog posrednika, te opomenu jednom brokeru zaposlenom u jednom brokersko-dilerskom društvu.

Subjekt nadzora	Izrečena mjera	Broj
Berzanski posrednik (odjeljenje banke) i broker u tom berzanskom posredniku	Opomena	1
	Opomena	1

³⁶ Član 266. Zakona o tržištu.

³⁷ Član 265. stav 2. Zakona o tržištu.

³⁸ Član 267. stav 1. Zakona o tržištu.

Broker u brokersko-dilerskom društvu	Opomena	1
UKUPNO		3

Tabela 16. Nadzorne mjere iz člana 266. Zakona o tržištu u 2019. godini

U ovom izvještajnom periodu bila je jedna mjera za čije je izricanje Komisija ovlašćena po članu 267. Zakona o tržištu i to privremena zabrana obavljanja brokerskih poslova jednom brokersko-dilerskom društvu, na period od dva mjeseca, zbog postupanja s nalogima lica povezanih s društvom

X SUDSKI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA

1. Upravni sporovi po aktima Komisije

Prema članu 257. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, upravni akti Komisije su konačni, a protiv tih akata može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima.

U ovom izvještajnom periodu pokrenut je jedan upravni spor protiv rješenja Komisije iz oblasti preuzimanja akcionarskih društava.

U jednom upravnom sporu koji je pokrenut u februaru 2018. godine, u toku je postupak pred Vrhovnim sudom Republike Srpske po zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke. Radi se o upravnom sporu koji je pokrenuo jedan emitent u vezi s aktom Komisije iz decembra 2017. godine kojim je ukinuta obustava trgovanja akcijama tog emitenta ustanovljena aktom Komisije u novembru 2011. godine, te naloženo Banjalučkoj berzi da odmah omogući trgovanje tim akcijama. U navedenom upravnom sporu, sud je u oktobru 2018. godine odbio kao neosnovanu tužbu protiv rješenja Komisije, a odbacio tužbu protiv rješenja Banjalučke berze o ukidanju mjere privremenog zaustavljanja trgovanja predmetnim akcijama i određivanju dana početka ponovnog trgovanja. Protiv ovog rješenja suda, emitent je u novembru 2018. godine podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, na koji je Komisija dala odgovor u decembru 2018. godine.

2. Parnični postupci

U vezi sa aktima Komisije, do sada su vođena četiri parnična postupka od kojih su tri okončana u korist Komisije (u dva slučaja tužba je povučena, a u jednom postupku tužba je odbijena), a četvrti postupak je u toku (žalba tužioca na prvostepenu presudu je uvažena, pa će postupak biti ponovljen).

3. Prekršajni postupci

U ovom izvještajnom periodu pokrenuta su četiri prekršajna postupka i to protiv jednog berzanskog posrednika - brokersko dilerskog društva i odgovornog lica u tom društvu i protiv brokera iz tog društva, zbog neadekvatnog postupanja s nalogima lica povezanih s društvom, te protiv dva domaća fizička lica zbog manipulativnog ponašanja prilikom trgovanja akcijama jednog emitenta i protiv tog emitenta i odgovornog lica zbog neobjavlivanja izvještaja o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta. Ovi postupci su u toku.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv berzanskog posrednika i odgovornog lica podnesen je iz sljedećih razloga: 1) berzanski posrednik s nalogima klijenata u odnosu na naloge povezanih lica nije postupao s pažnjom dobrog stručnjaka niti u najboljem interesu klijenata, što je suprotno odredbi člana 100. stav 2. Zakona o tržištu; 2) nalozi klijenata su u

nekim slučajevima izvršeni pod manje povoljnim uslovima u odnosu na povezana lica, odnosno povezana lica i drugi klijenti berzanskog posrednika nisu stavljeni u ravnopravan položaj, čime je berzanski posrednik postupao suprotno odredbi člana 111. stav 2. Zakona o tržištu; 3) berzanski posrednik je u nekim slučajevima omogućio trenutnu realizaciju naloga jednog povezanog lica sa naložima klijenata, čime je postupao suprotno odredbi člana 121. stav 2. Zakona o tržištu; 4) berzanski posrednik nije preduzeo radnje kako bi sukob interesa sveo na najmanju moguću mjeru već je vršio uparivanje naloga klijenata sa naložima povezanih lica na način koji je onemogućio postizanje povoljnijih uslova realizacije naloga klijenata u odnosu na povezana lica, čime je postupao suprotno odredbi člana 103. stav 2. Zakona o tržištu. Zahtjev je podnesen u martu 2019. godine, a javni pretres u ovom predmetu još nije zakazan.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv brokera u istom berzanskom posredniku podnesen je jer je neke naloge klijenata, date do opoziva (važe 180 dana), unosi u berzanski sistem trgovanja po najnižim cijenama, ne pokušavajući da postigne povoljniju cijenu za klijente, već je iste izvršavao momentom unošenja, čime nije postupao s pažnjom dobrog stručnjaka niti u najboljem interesu klijenata, što je suprotno odredbi člana 100. stav 2. Zakona o tržištu. Zahtjev je podnesen u martu 2019. godine, a javni pretres u ovom predmetu još nije zakazan.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv dva domaća fizička lica zbog manipulativnog ponašanja prilikom trgovanja akcijama jednog emitenta (jedno od tih lica je direktor tog emitenta) podnesen je zbog toga što je jedno fizičko lice dalo nalog za kupovinu znajući da će biti dat nalog za prodaju sopstvenih akcija tog emitenta, po cijeni i broju koji je isti ili približno isti kao u nalogu za prodaju sopstvenih akcija koji je dao direktor emitenta, čime su ta lica prekršila zabranu propisanu članom 277. tačka b) Zakona o tržištu.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv emitenta i odgovornog lica u tom emitentu zbog neobjavljivanja izvještaja o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta, u roku od sedam dana od nastanka događaja, podnesen je zato što emitent nije objavio informacije o odlukama koje su donesene na dvije skupštine akcionara održane u 2018. godini, a što je emitent bio obavezan prema članu 285. stav 1. tačka v) Zakona o tržištu, a u vezi sa čl. 10. stav 1. tačka t) i 12. Pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude³⁹.

U ovom izvještajnom periodu pravosnažno su okončana tri ranije pokrenuta prekršajna postupka iz oblasti nadzora.

Prekršajni postupak u kojem je u junu 2019. godine doneseno prvostepeno rješenje je pokrenut u decembru 2018. godine protiv dva strana fizička lica zbog sumnje da su prilikom trgovanja akcijama jednog emitenta prekršili čl. 278. tačka a) i 277. tačka b) Zakona o tržištu. Ova dva lica su bliski srodnici, a između sebe su u nekoliko dana trgovanja na Banjalučkoj berzi početkom 2018. godine prometovala akcije jednog emitenta sa službenog berzanskog tržišta uz stalno povećanje cijene. Prvostepenim rješenjem okrivljeni su oglašeni odgovornim za učinjene prekršaje, te je jednom izrečena novčana kazna u iznosu od 700 KM, a drugom u iznosu od 900 KM. Okrivljeni na ovo rješenje nisu izjavili žalbu.

U ovom izvještajnom periodu pravosnažno su okončana preostala dva prekršajna postupka od 11 prekršajnih postupaka iz oblasti nadzora, koji su u 2017. godini pokrenuti

³⁹ Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/12, 111/12 i 50/14.

protiv emitenata sa službenog berzanskog tržišta koji nisu objavili izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2016. godinu u roku od pet dana od dana prijema revizorskog izvještaja, a najkasnije do 30.06.2017. godine u skladu sa članom 284. stav 1. tačka b) Zakona o tržištu, a u vezi sa članom 6. stav 1. Pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude⁴⁰, kao i protiv odgovornih lica u tim pravnim licima. U oba slučaja, osnovni sud je prvostepenim rješenjima okrivljene oglasio odgovornim za učinjeni prekršaj i kaznio ih novčanim kaznama i to za pravna lica po 10.000 KM, odgovorna lica po 1.000 KM, a sve uslovno na šest mjeseci. U jednom od ova dva slučaja, prvostepeno rješenje je doneseno u novembru 2018. godine, a žalbu na rješenje je izjavilo samo odgovorno lice, koju je drugostepeni sud u junu 2019. godine odbio kao neosnovanu. U preostalom jedanaestom prekršajnom postupku sa navedenim predmetom (neobjavljivanje revizorskog izvještaja za 2016. godinu u propisanom roku), osnovni sud je u februaru 2019. godine donio rješenje kojim je okrivljene oglasio odgovornim za učinjeni prekršaj, na koje su i emitent i odgovorno lice izjavili žalbu koju je drugostepeni sud u junu 2019. godine odbio kao neosnovanu.

Od tri ranije pokrenuta prekršajna postupka iz oblasti nadzora, koja su bila u toku u izvještajnom periodu, dva su pravosnažno okončana nakon isteka izvještajnog perioda a prije sačinjavanja ovog izvještaja.

U 2016. godini (preciziranje zahtjeva izvršeno u 2017. godini) pokrenut je prekršajni postupak protiv tri međusobno povezana fizička lica zbog davanja kupovnih i prodajnih naloga za trgovinu hartijama od vrijednosti u veoma kratkom vremenskom periodu, s približno istom količinom i cijenom, čime su prekršili zabranu iz člana 277. tačka b) Zakona o tržištu. U ovom postupku osnovni sud je u martu 2017. godine okrivljene proglasio odgovornim za učinjene prekršaje i jedno lice kaznio jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM, drugo lice jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM, a treće novčanom kaznom u iznosu od 500 KM. Okrivljeni su izjavili žalbe na ovo rješenje, a drugostepeni sud je uvažio te žalbe i krajem 2017. godine poništio rješenje osnovnog suda i predmet vratio na ponovno suđenje, jer prvostepeno rješenje nije dobro obrazloženo. Osnovni sud je u ponovnom postupku završio javni pretres u septembru 2018. godine, ali nije doneseno novo rješenje, pa je Komisija u avgustu 2019. godine uputila sudu urgenciju za donošenje rješenja. U septembru 2019. godine Komisiji je dostavljeno prvostepeno rješenje iz ponovnog postupka, doneseno u septembru 2018. godine, kojim je jedno lice kažnjeno jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM, drugo lice novčanom kaznom u iznosu od 500 KM, a protiv trećeg lica je obustavljen prekršajni postupak. Dva okrivljena lica koja su oglasila odgovornim i kažnjena, izjavila su žalbu na ovo rješenje, na koji je Komisija dala odgovor u oktobru 2019. godine. Drugostepeni sud je nakon isteka izvještajnog perioda (u februaru 2020. godine) odbio ovu žalbu okrivljenih kao neosnovanu i potvrdio rješenje prvostepenog suda.

Nakon isteka izvještajnog perioda pravosnažno je okončan i prekršajni postupak iz oblasti nadzora koji je pokrenut u septembru 2015. godine protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom društvu, a u kojem je osnovni sud u maju 2017. godine u ponovnom postupku donio rješenje kojim je ponovo okrivljene oglasio odgovornim za učinjeni prekršaj jer su za račun investicionog fonda kojim upravlja to društvo kupili akcije od lica koje je sa društvom povezano po osnovu učešća u vlasništvu i upravljanju, čime su prekršili zabranu iz člana 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima, te su kažnjeni novčanom kaznom i to društvo u iznosu od 10.000 KM, a odgovorno lice u iznosu od 1.000 KM. Ista kazna bila je izrečena i u prvom rješenju osnovnog suda iz juna 2016.

⁴⁰ Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/12, 111/12 i 50/14.

godine, koje je okružni sud u decembru 2016. godine ukinuo po žalbama okrivljenih i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak jer prvostepeno rješenje nije dobro obrazloženo. Okrivljeni su izjavili žalbe i na rješenje osnovnog suda iz ponovnog postupka, a Komisija je u avgustu 2017. godine dala odgovor na te žalbe. Osnovni sud je u junu 2019. godine donio rješenje kojim je obustavljen ovaj prekršajni postupak jer je po ocjeni suda nastupila apsolutna zastarjelost, na koje rješenje je Komisija izjavila žalbu po kojoj je osnovni sud svoje rješenje o obustavi postupka u junu 2019. godine stavio van snage. U novembru 2019. godine drugostepeni sud je donio rješenje kojim je uvažena žalba okrivljenih, preinačeno rješenje prvostepenog suda iz maja 2017. godine i obustavljen predmetni prekršajni postupak, jer po mišljenju drugostepenog suda djelo koje se okrivljenim stavlja na teret, nije prekršaj. Komisija je u decembru 2019. godine na ovo rješenje izjavila žalbu, koju je drugo vijeće drugostepenog suda, nakon isteka izvještajnog perioda (u januaru 2020. godine), odbio kao neosnovanu i potvrdio rješenje tog suda iz novembra 2019. godine.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora (u oktobru 2015. godine) došlo je do prekida postupka (u septembru 2016. godine) jer sudu nije poznato boravište okrivljenih, odnosno okrivljeni nisu dostupni sudu. Radi se o postupku protiv dva strana fizička lica koja su za račun jednog stranog pravnog lica u više navrata prvo davala naloge za kupovinu akcija jednog emitenta, stalno povećavajući cijenu, a zatim prodala te akcije po višoj cijeni u čijem su kreiranju učestvovali prethodnim kupovinama – kojima su podizali cijene predmetnih akcija na nivo po kojem su ih prodali – čime su počinili prekršaj iz člana 278. tačka a) Zakona o tržištu. U ovom postupku, Komisija je u septembru 2017. godine osnovnom sudu dostavila druge adrese okrivljenih i predložila nastavak prekršajnog postupka, a kako se sud nije očitovao o tom prijedlogu, Komisija je u avgustu 2019. godine uputila urgenciju za nastavak postupka, nakon čega je sud zakazao javni pretres za novembar 2019. godine. U novembru 2019. godine Komisija je precizirala zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka i ovaj postupak je u toku.

Red. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
1.	Manipulacija na tržištu ⁴¹ 2016. godina	Tri fizička međusobno povezana lica	Jedinstvene novčane kazne 1.500 KM i 2.000 KM i novčana kazna 500 KM (mart 2017. godine) U ponovnom postupku dva lica oglašena odgovornim i jednom izrečena jedinstvena novčana kazna 1.500 KM, a drugom novčana kazna 500 KM, dok je protiv trećeg lica postupak obustavljen (septembar 2018. godine)	- Pravosnažno okončano nakon isteka izvještajnog perioda - Po žalbama okrivljenih, drugostepeni sud u decembru 2017. godine poništio prvostepeno rješenje iz marta 2017. godine i predmet vratio na ponovno suđenje. - Javni pretres u ponovnom postupku završen u septembru 2018. godine. - Komisija prvostepenom sudu u avgustu 2019. godine uputila urgenciju za donošenje rješenja u ponovnom postupku. - Rješenje suda u ponovnom postupku iz septembra 2018. godine dostavljeno Komisiji u septembru 2019. godine; ovim rješenjem dva okrivljena lica su oglašena odgovornim, a protiv trećeg je postupak obustavljen.

⁴¹ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

Red. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
				- Dva okrivljena lica koja su oglašena odgovornim izjavila žalbu na prvostepeno rješenje iz septembra 2018. godine; drugostepeni sud je ovu žalbu odbio u februaru 2020. godine i potvrdio prvostepeno rješenje iz septembra 2018. godine.
2.	Kupovina akcija za račun fonda od lica povezanog s društvom ⁴² 2015. godina	DUIF i odgovorno lice	Novčana kazna: DUIF 10.000 KM odgovorno lice 1.000 KM (juni 2016. godine) Novčana kazna: DUIF 10.000 KM odgovorno lice 1.000 KM (maj 2017. godine)	- Pravosnažno okončano nakon isteka izvještajnog perioda - Po žalbama okrivljenih u decembru 2016. godine ukinuto prvostepeno rješenje iz juna 2016. godine i predmet vraćen na ponovni postupak. - Okrivljeni izjavili žalbe na rješenje iz maja 2017. godine iz ponovnog postupka. - Prvostepeni sud u junu 2019. godine donio rješenje o obustavi postupka zbog apsolutne zastarjelosti, na koje je Komisija izjavila žalbu po kojoj je sud svoje rješenje o obustavi postupka stavio van snage. - Drugostepeni sud u novembru 2019. godine donio rješenje kojim je uvažio žalbe okrivljenih, preinačio prvostepeno rješenje iz maja 2017. godine iz ponovnog postupka tako što se prekršajni postupak obustavlja. - Komisija je izjavila žalbu na rješenje drugostepenog suda iz novembra 2019. godine, koju je drugostepeni sud odbio u januaru 2020. godine.
3.	Manipulacija na tržištu ⁴³ 2015. godina	Dva strana fizička lica	-	- U toku - Postupak prekinut u septembru 2016. godine jer sudu nije poznato boravište okrivljenih, odnosno okrivljeni nisu dostupni sudu. - Komisija u septembru 2017. sudu dostavila druge adrese okrivljenih i predložila nastavak prekršajnog postupka, ali sud se nije očitovao o tom prijedlogu, pa je Komisija u avgustu 2019. godine uputila urgenciju za nastavak postupka nakon čega je sud zakazao javni pretres za novembar 2019. godine. - U novembru 2019. godine Komisija je precizirala zahtjev za

⁴² Član 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁴³ Član 278. tačka a) Zakona o tržištu.

Red. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
				pokretanje prekršajnog postupka.
4.	Neobjavljivanje izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2016. godinu u roku od pet dana od dana prijema revizorskog izvještaja, a najkasnije do 30.06.2017. godine ⁴⁴ 2017. godina	Emitent sa službenog BT i odgovorno lice	Osnovni sud u novembru 2018. donio prvostepeno rješenje, okrivljeni oglašeni odgovornim i kažnjeni novčanim kaznama: pravno lice 10.000 KM, odgovorno lice 1.000 KM, a sve uslovno na šest mjeseci.	Odgovorno lice izjavilo žalbu na prvostepeno rješenje koju je okružni sud u junu 2019. godine odbio kao neosnovanu.
5.	Neobjavljivanje izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2016. godinu u roku od pet dana od dana prijema revizorskog izvještaja, a najkasnije do 30.06.2017. godine ⁴⁵ 2017. godina	Emitent sa službenog BT i odgovorno lice	Osnovni sud u februaru 2019. donio prvostepeno rješenje, okrivljeni oglašeni odgovornim i kažnjeni novčanim kaznama: pravno lice 10.000 KM, odgovorno lice 1.000 KM, a sve uslovno na šest mjeseci.	Okrivljeni izjavili žalbu na prvostepeno rješenje koju je okružni sud u junu 2019. godine odbio kao neosnovanu.
6.	Manipulacija na tržištu ⁴⁶ 2018. godina	Dva strana fizička lica (bliski srodnici)	Osnovni sud u junu 2019. donio prvostepeno rješenje, okrivljeni su oglašeni odgovornim za učinjene prekršaje, te je jednom izrečena novčana kazna u iznosu od 700 KM, a drugom u iznosu od 900 KM	Na ovo rješenje nije izjavljena žalba.

Tabela 17. Prekršajni postupci iz oblasti nadzora u 2019. godini

⁴⁴ Član 284. stav 1. tačka b) Zakona o tržištu, a u vezi sa članom 6. stav 1. Pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude (Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/12, 111/12 i 50/14).

⁴⁵ Član 284. stav 1. tačka b) Zakona o tržištu, a u vezi sa članom 6. stav 1. Pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude (Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/12, 111/12 i 50/14).

⁴⁶ Čl. 277. tačka b) i 278. tačka a) Zakona o tržištu;

4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela

Kada Komisija utvrdi postojanje osnovna sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju, podnosi prijavu nadležnom organu⁴⁷.

U ovom izvještajnom periodu Komisija nije podnijela nijednu informaciju o sumnji na počinjenje krivičnog djela, ali je bilo promjena u postupcima po ranije podnesenim informacijama.

Okružno javno tužilaštvo je u decembru 2019. godine, u predmetu koji se vodi po prijavi Komisije iz novembra 2014. godine, četvrti put donijelo naredbu o neprovođenju istrage. Ova naredba se odnosi na dio prijave koju je Komisija podnijela protiv tri fizička lica o sumnji na počinjenje krivičnog djela neovlašćenog korišćenja i odavanja povlašćenih informacija iz člana 291. Zakona o tržištu (tužilaštvo je istragom obuhvatilo još jedno fizičko lice), a za jedno od njih i o sumnji na počinjenje krivičnih djela zloupotrebe ovlašćenja u privredi iz člana 263. stav 1. tačka 6) Krivičnog zakona Republike Srpske i nesavjesnog privrednog poslovanja iz člana 264. istog zakonskog propisa u sticaju, a sve u vezi sa sticanjem sopstvenih akcija od strane jednog emitenta po cijeni znatno većoj od tržišne i procijenjene. U ovom predmetu okružno tužilaštvo je u oktobru 2017. godine donijelo naredbu o neprovođenju istrage protiv tri lica za sumnju na počinjenje krivičnog djela neovlašćenog korišćenja i odavanja povlašćenih informacija (za dva lica zbog nedostatka dokaza, a za jedno zbog drugih okolnosti koje isključuju krivično gonjenje), a postupak je razdvojen za lica koje je prijavljeno i zbog sumnji na počinjenje krivičnih djela zloupotrebe ovlašćenja u privredi i nesavjesnog privrednog poslovanja, ali samo za ova djela (isključeno je neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija). Komisija je protiv ove naredbe izjavila pritužbu kolegiju tužilaca, koja je u novembru 2017. godine odbijena kao neosnovana. U razdvojenom postupku protiv fizičkog lica zbog sumnji na počinjenje krivičnih djela zloupotrebe ovlašćenja u privredi i nesavjesnog privrednog poslovanja, takođe je donesena naredba o neprovođenju istrage zbog nedostatka dokaza i to u decembru 2017. godine, na koju je Komisija izjavila pritužbu koja je u februaru 2018. godine usvojena kao osnovana. Postupajući tužilac je u septembru 2018. godine u ovom predmetu ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage, na koju je Komisija izjavila pritužbu koja je u novembru 2018. godine usvojena kao osnovana. Postupajući tužilac je u decembru 2019. godine u ovom predmetu ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage, a Komisija je odlučila da se više ne izjavljuje pritužba jer postupajući tužilac očito neće da provede ovu istragu.

Komisija je u junu 2013. godine podnijela Okružnom tužilaštvu u Banjoj Luci – Specijalnom tužilaštvu informaciju o sumnji na počinjena krivična djela nesavjesnog poslovanja u privredi iz člana 264. stav 1. Krivičnog zakona RS i zaključenja štetnog ugovora iz člana 266. stav 1. Krivičnog zakona RS, od strane jednog društva za upravljanje investicionim fondovima i odgovornog lica u tom pravnom licu zbog niza nepravilnosti i nezakovitosti u poslovanju. Okružni sud u Banjoj Luci – Posebno odjeljenje za organizovani i najteže oblike privrednog kriminala donio je u ovom predmetu tri rješenja u 2013. godini, koja se odnose na zabranu raspolaganja imovinom fonda i ostvarivanje određenih prava ovih lica.

Komisija je osumnjičenom društvu za upravljanje u februaru 2014. godine trajno oduzela dozvolu za poslovanje i naložila nadzornom odboru fonda da u propisanom roku sklopi ugovor o upravljanju sa drugim društvom za upravljanje. Komisija je u julu 2016. godine dala drugom društvu za upravljanje dozvolu za upravljanje ovim fondom, a u istoj godini ovaj predmet su preuzeli Osnovni sud u Banjoj Luci i Okružno javno tužilaštvo u

⁴⁷ Član 267. stav 2. Zakona o tržištu.

Banjoj Luci zbog promjene nadležnosti sudova i tužilaštava. Da bi se novom društvu za upravljanje omogućilo da upravlja fondom i raspolaže njegovom imovinom, Komisija je sredinom 2017. godine obavijestila nadležni sud i tužilaštvo o izmijenjenom činjeničnom stanju i inicirala ukidanje privremenih mjera u dijelu koji se odnosi na zabranu raspolaganja imovinom fonda i nalog Centralnom registru da plaća određene troškove fonda. Osnovni sud u Banjoj Luci je u novembru 2017. godine prihvatio inicijativu i ukinuo tražene privremene mjere, dok su ostale privremene mjere ostale na snazi. U decembru 2019. godine Okružno javno tužilaštvo u Banjoj Luci je zatražilo dodatnu dokumentaciju u vezi s ovim predmetom, a Komisija je dostavila traženu dokumentaciju. Ovaj postupak je u toku.

R . b.	Krivično djelo	Lice na koje se odnosi prijava	Tužila-štvo	Godina podnošenja prijave i status	Broj promj. u izvješt. periodu
1.	Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informac. ⁴⁸ Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija ⁴⁹ , zloupotreba ovlašćenja u privredi ⁵⁰ i nesavjesno privredno poslovanje ⁵¹	Dva fizička lica (Tužilaštvo obuhvatilo još jedno fiz. lice) Jedno fizičko lice	Okružno tužilaštvo Banja Luka	2014. g. U oktobru 2017. g. donesena naredba o neprovođenju istrage, a u novembru 2017. g. odbijena pritužba Komisije kao neosnovana - U decembru 2017. g. donesena naredba o neprovođenju istrage, a u februaru 2018. g. usvojena pritužba Komisije kao osnovana za krivična djela zloupotrebe ovlašćenja u privredi i nesavjesnog privrednog poslovanja. - U septembru 2018. godine postupajući tužilac ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage, na koju je Komisija izjavila pritužbu koja je u novembru 2018. godine usvojena kao osnovana. - U decembru 2019. godine postupajući tužilac ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage, a Komisija je odlučila da se više ne izjavljuje pritužba jer postupajući tužilac očito neće da provede ovu istragu.	1
2.	Nesavjesno poslovanje u privredi ⁵² i zaključenje štetnog ugovora ⁵³	Društvo za upravljanje i odgovorno lice u prvnom licu	Prijava podnesena Specijalnom tužilaštvu, a predmet u 2016. g. proslijeđen Okružnom javnom tužilaštvu Banja Luka	- 2013. g. - Okružni sud u Banjoj Luci – Posebno odjeljenje za organizovani i najteže oblike privrednog kriminala donio je u ovom predmetu tri rješenja u 2013. godini: rješenje o određivanju privremene mjere prema osumnjičenima (zabrana raspolaganja, otuđenja i opterećenja cjelokupnom imovinom fonda i zabrana ostvarivanja prava glasa u skupštini akcionara fonda), rješenje o određivanju privremene mjere prema osumnjičenima (zabrana raspolaganja, otuđenja i opterećenja akcija fonda u svojini društva) i rješenje o odbijanju	2

⁴⁸ Član 291. Zakona o tržištu.

⁴⁹ Isto.

⁵⁰ Član 263. Krivičnog zakona Republike Srpske.

⁵¹ Isto, član 264.

⁵² Isto.

⁵³ Isto, član 266.

R . b.	Krivično djelo	Lice na koje se odnosi prijava	Tužila-štvo	Godina podnošenja prijave i status	Broj promj. u izvješt. periodu
				zahtjeva društva za ukidanje izrečenih privremenih mjera i naloženo Centralnom registru kao depozitaru fonda, da plaća određene troškove fonda do zaključenja ugovora o upravljanju između fonda i novog društva za upravljanje. - Komisija je osumnjičenom društvu za upravljanje u februaru 2014. godine trajno oduzela dozvolu za poslovanje, a u julu 2016. godine dala drugom društvu za upravljanje dozvolu za upravljanje ovim fondom. - U 2016. godini ovaj predmet su preuzeli Osnovni sud u Banjoj Luci i Okružno javno tužilaštvo u Banjoj Luci zbog promjene nadležnosti sudova i tužilaštava. - Osnovni sud u Banjoj Luci je u novembru 2017. godine ukinuo zabranu raspolaganja imovinom fonda, dok su ostale privremene mjere ostale na snazi. - U decembru 2019. godine Okružno javno tužilaštvo u Banjoj Luci je zatražilo dodatnu dokumentaciju u vezi s ovim predmetom, a Komisija je dostavila traženu dokumentaciju.	
UKUPNO					3

Tabela 18. Informacije tužilaštvu u 2019. godini o sumnji na počinjeno krivično djelo

5. Privredni sporovi

U ovom izvještajnom periodu pokrenut je jedan privredni spor protiv Komisije. Jedan otvoreni investicioni fond tužbom je zatražio naknadu štete koja je navodno nastupila primjenom odredbe opšteg akta tužene, a koja odredba je utvrđena neustavnom i nezakonitom odlukom Ustavnog suda Republike Srpske. Radi se o Pravilniku o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda⁵⁴, za čiji je član 10. stav 4. Ustavni sud Republike Srpske u januaru 2010. godine utvrdio da nije u skladu sa zakonom i Ustavom Republike Srpske (ovim stavom je bilo propisano da se vlasničke hartije od vrijednosti kojim se trguje u Republici Srpskoj, ako ne ispunjavaju uslov tržišnosti, u portfelju zatvorenog investicionog fonda vrednuju sa nulom). U tužbi je navedeno da je otvoreni investicioni fond izvršio pravosnažnu odluku prvostepenog suda po tužbi društva za upravljanje koje je upravljalo tim fondom u vrijeme važenja osporene odredbe, dok je poslovao kao zatvoreni investicioni fond i isplatio određen iznos na ime manje obračunate i plaćene naknade za upravljanje, uvećan za iznos zakonske zatezne kamate. Tužbeni zahtjev prema Komisiji odnosi se na naknadu štete zbog plaćene zakonske zatezne kamate i u toj visini.

Komisija je u odgovoru na tužbu osporila sve navode u tužbi i osporila tužbeni zahtjev u cjelini, ističući brojne procesne (prigovor apsolutne nenadležnosti, prigovor nadležnost

⁵⁴ Službeni glasnik Republike Srpske broj: 102/07 i 04/08.

privrednog suda kao suda posebne nadležnosti, prigovor aktivne i pasivne legitimacije) i materijalne prigovore (između ostalog, da Komisija nije kriva za štetu već društvo za upravljanje koje sada upravlja tim fondom i to ne samo u visini obračunate zakonske kamate, koji iznos se tužbom traži da ga nadoknadi Komisija, već i za iznos presuđenog glavnog duga, jer je svjesno i namjerno propustilo da upotrijebi pravne lijekove koji su mu stajali na raspolaganju za zaštitu imovine fonda, kao i da je potpuno proizvoljno presuđen iznos na ime glavnog duga u korist bivšeg društva za upravljanje, pa time i visina zatezne kamate), te predložila da Ministarstvo finansija Republike Srpske, zastupano po Pravobranilaštvu Republike Srpske, stupi u parnicu i pridruži se tuženoj. Pravobranilaštvo Republike Srpske je u ime Republike Srpske zatražilo od suda da stupi u parnicu na strani Komisije kao tužene i dalo svoj odgovor na tužbu. Postupajući sud je nakon isteka izvještajnog perioda dostavio Komisiji podnesak Pravobranilaštva Republike Srpske, a pripremno ročište u ovom postupku još nije zakazano.

XI EDUKACIJA

Prisustvom seminarima, konferencijama i okruglim stolovima izvršena je dalja edukacija i specijalizacija članova i stručnih saradnika Komisije po pojedinim oblastima.

R. b.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
1.	Seminar, 07. februar 2019, Banja Luka	Program obuke za provođenje Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u Republici Srpskoj	Privredna komora Republike Srpske Program obuke je pripremljen u okviru projekta „Podrška vladama Republike Srpske i Federacije BiH u borbi protiv korupcije“ koji finansira Vlada Ujedinjenog Kraljevstva putem UK aid	Dragana Kokot, rukovodilac službe za pravne, kadrovske i opšte poslove
2.	Forum, 15. februara 2019. godine Banja Luka	„Izazovi i mogućnosti za razvoj tržišta rizičnog kapitala u Republici Srpskoj“	Republičke agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Projekat „Razvoj akceleratora za obezbjeđenje boljeg pristupa finansiranju za inovativna mala i srednja preduzeća“ – ACCELERATOR	Marinko Đukić, direktor Republičke agencije za razvoj MSP, dr Bojan Ćudić, rukovodilac odjeljenja za koordinaciju Evropske mreže preduzetništva, Republička agencija za razvoj MSP i drugi.
3.	Seminar u okviru projekta IPA 2013 MUP RS, 12. 3. 2019 – 14. 3. 2019	„Podrška borbi protiv pranja novca“ pod nazivom Bodovanje rizika za kreditne institucije i on-site nadzor zasnovan na riziku (u Austriji)	MUP RS i Austrijska služba za nadzor finansijskog tržišta	Bernhard Boehm i Nina Zeppenfeld, Austrijska služba za nadzor finansijskog tržišta
4.	Konferencija Twinning projekat, Podrška borba protiv pranja novca, Sarajevo 16.04.2019.	„Podizanje svijesti o prevenciji i borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma“	Državna agencija za istragu i zaštitu BiH, Evropska unija	Borislav Čvoro i Damir Vranešić SIPA, finansijsko obavještajno odjeljenje, Damjan Režek – Ministarstvo finansija Republike Slovenije,

R. b.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
				Johannes Peham, Savezno MUP Republike Austrije, Rajko Ćuk, MUP RS, Edin Jahić, Ministarstvo sigurnosti BiH
5.	XI forum – sprečavanje pranja novca, finansiranja terorističkih aktivnosti i borba protiv korupcije ZTC „Banja Vrućica“ – Teslić, 24. i 25.04.2019.	Sprečavanje pranja novca, finansiranja terorističkih aktivnosti i borba protiv korupcije, 24. aprila	„Finrar“ „Revicon“ i JAFIS	Seid Ćatić, Čengić Ismeta, Duško Šnjegota, Mersudin Pružan, Rajko Ćuk..
6.	Seminar u okviru IPA 2013 Twinning projekt „Podrška borbi protiv pranja novca“ Banja Luka, 25.-26.09.2019. godine	Aktivnost br. 2.3.5 Usklađivanje svih relevantnih zakona kojima se uređuje rad finansijskog i nefinansijskog sektora za Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Identifikacija nedostataka u pravnim propisima finansijskog i nefinansijskog sektora u BiH, uključujući neprofitne organizacije i nevladine organizacije. Razgovor sa učesnicima koji su uključeni u donošenje odluka i proces izvještavanja. Diskusija o nedostacima i prijedlozima za ishode sa relevantnim učesnicima.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske Odjel za evropske integracije	Branka Glojnarić Bojan Kuhar
7.	Seminar, Ekonomski fakultet u Banjoj Luci, 23. decembar 2019.	Primjena Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u sektoru hov, osiguranja i mikrokreditnih organizacija	Agencija za bankar-stvo, Komisija za hartije od vrijednosti i Agencija za osiguranje Republike Srpske	Rajko Ćuk, Borislav Čvoro SIPA

Tabela 19. Pregled edukativnih aktivnosti Komisije u 2019. godini

Izlaganjem radova i putem kontakata se učesnicima na navedenim skupovima, predstavnici Komisije afirmisali su tržište hartija od vrijednosti Republike Srpske sa ciljem privlačenja stranih investitora kroz ovaj oblik investicionih ulaganja.